

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradî Közölny, harg. în Reg. Publ. Periódice nr. 10/1—1938, Trh. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 273.

1939. november 30., csütörtök.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

**Gafencu külügyminiszter elmondotta
nagy külpolitikai beszámolóját**

A román és magyar nép azonos dunavölgyi hivatását hangsúlyozta a külügyminiszter

Részletesen beszámolt Grigore Gafencu az ország nemzetközi helyzetéről
és kapcsolatairól

**„A kisebbségek akadály helyett összekötő kapcsolat
képezhetnek!”**

Bucuresti. Grigore Gafencu külügyminiszter szerda délután fél 6 órakor mondta el nagy érdeklődéssel várt beszédét a szenátus és képviselőház egyesített külügyi bizottsága előtt. A külügyminiszter beszédében a következőket mondotta:

— Elnök ur, szenátor urak, képviselő urak!
— Ez év június 9-én a képviselőház előtt elmondott beszédemben ismertettem külpolitikánk békés célkitűzéseit. Akkor rávilágítottam arra, hogy egy ország, amely nem törekszik más javaira, de amely elhatározottsággal védi meg a maga javait, a biztonság biztosítékát jelenti a maga és mások számára. Ha megvizsgáljuk országunk helyzetét, a nemzetközi forrongások közepette, három hónappal az európai háború kitörése után,

nyugodt, megbékélt lelkiismerettel értek bennünket ezek a kegyetlen idők, amelyeknek véres következményeitől másokat is megvédve szeretnénk volna látni. Elvágunk határozva arra, hogy teljesítsük az ország iránti kötelezettségünket.

— Hadseregünk, amely őrt áll a határon, távol áll a támadás minden gondolata. Nem tartózkodunk a nekünk felajánlott olyan együttműködések, amelyeknek az volt a céljuk, hogy megerősítsék a körülöttünk lévő politikai, vagy gazdasági viszonyokat. Ugyanakkor

ővünk minden olyan együttműködéstől, melyet támadó, vagy kizárólagossági szellem hatott volna át és arra törekedtünk, hogy az egyenlő mérték elvét őrizzük meg, amelyre szükségünk volt, úgy kötelezettségeink, mint függetlenségünk teljes és csorbitatlan megőrzése végett.

— Önök is jól ismerik azokat a közelmúltban kényszerített gazdasági kapcsolatokat, amelyeket azon államokkal valósítottunk meg, melyekhez jelentős kölcsönös érdekek fűznek. A Németországgal kötött gazdasági egyezményre gondolok. Ezek a kapcsolatok bebizonyították, hogy nem csak az árucseré ténnyezői, hanem béke-eszközök is.

Nem változott az ország állásfoglalása a háború kitörése óta

— Azt is tudják, hogy azok a baráti garanciák, amelyeket Franciaország és Anglia számunkra adott — általános és határozott formában megfogalmazott biztosítékok, amelyekre köszönettel emlékezünk — elősegítették azt, hogy fokozzuk és állandósítsuk összes szomszédainkkal a bizalom kapcsolatát.

— A háboruban lévő nagyhatalmakkal ugyan azokat a kapcsolatokat tartottuk fenn, mint annak előtte. Ezekhez

a nagyhatalmakkhoz ugyanazok a múltbeli érzelmek fűznek.

— A háború kitörésekor, így a szeptember 4-én megtartott minisztertanácson is, utaltam az

általunk követett békepolitikára s arra, hogy folytatjuk szomszédaink és a közöttünk fennálló légkör enyhítésére irányuló munkát.

— Két nap múlva, szeptember 6-án, amikor az uralkodó tanácskozássra hívta össze a királyi tanácsosokat, a miniszterelnököt, valamint a külügyminisztert, rávilágítottam a szomszédainkhoz fűződő jó kapcsolatokra, valamint arra, hogy nincs olyan kötelezettségünk, amely bennün-

Románia és Szovjetország viszonya

— Szeptember 17-én új helyzet keletkezett. A lengyel kormány közölte velünk, hogy menedéket keres Romániában. Ugyancsak szeptember 17-én este a lengyel köztársaság elnöke, valamint a lengyel hadsereg főparancsnoka és a lengyel kormány minden tagja román területre lépett. Szeptember 17-én történt az is, hogy a szovjet kormány tudomásunkra hozta, hogy mivel a lengyel állam és a lengyel kormány megszűnt ténylegesen létezni, a vörös hadsereg főparancsnok, parancsot adott csapatainak a lengyel határ átlépésére, nyugat-rajnai és fehéroroszországi utárrak és fehéroroszok érdekeinek megvédése végett. Kormányunk ezzel egyidejűleg közleményt bocsátott ki, amelyben rávilágított arra, hogy Románia el van határozva semlegességének további megőrzésére ugyanakkor megfelelőképpen öröködi a határokon.

— Az új helyzet kettős kötelezettséget rótt ránk. Egyrészt a lengyel menekülteket azzal a rokonszenvvel kellett fogadnunk, mely a szomszédos és újabb szenvedéseken átesett népek kijár. A nép a menekülteket emberséggel fogadta, a kormány pedig arra kényszerült, hogy a katonai menekültekkel úgy járjon el, mint ahogyan semlegesség nemzetközi szabályai ránéve kötelezővé teszik. Másrészt viszont tisztelnünk kellett a Szovjettel való kapcsolatunkat, mivel a Szovjettel új határokat kaptunk. Szeptember 18-án válaszulva Oroszország semlegességi nyilatkozatára közöltük a Szovjetunió kormányával azt az óhajunkat, hogy a függetlenség és semlegesség politikájának alapján a két ország közötti kapcsolatot őrizzük meg összes szomszédainkkal.

— Utalok arra, hogy több, mint tíz évvel ezelőtt kötöttük meg Moszkvában a Briand-Kellog paktum életbeléptetéséről szóló egyezményt. Ennek az volt a célja, hogy megerősítsük a békét. Azóta Oroszországgal való kapcsolatunk még jobban tisztázódott és még pontosabb egyezményeket kötöttünk biztonszági kötelezettségeink keszűzésére érdekében. Sőt, Oroszország irántunk tanúsított békés magatartására való válaszként, mindenkor annak az állandó akaratunknak adtuk kifejezést, hogy tartózkodtunk minden olyan ideológiai, vagy politikai tevékenységtől, amelyből arra

let arra készítené, hogy a kibobbant konfliktusban résztvegyünk.

— Utaltam arra, hogy a mi békés magatartásunknak az a hivatása, hogy megkíméljük a háborútól a Dunavölgyét és a Balkánt. Ekkor közöltük a kiadott közleményben is azt az elhatározásunkat, hogy a be nem avatkozás és a semlegesség politikáját folytatjuk mindaddig, amíg országunk épségét és függetlenségünket veszély nem fenyegeti. Egyben

elhatároztuk, hogy összes eddigi kötelezett-ségeinket betartjuk

— Armand Calinescu akkori miniszterelnök beszédében részletesen ismertette a hadfelszerelés érdekében kifejtett munkát, valamint diplomáciai tevékenységünket. Ez volt utolsó lényeges politikai beszéde és ebben megnyilvánult mind az a törekvés, amelyet világos eszével és vasakarátával külpolitikánk érdekében kifejtett.

Calinescu nevének említésekor a külügyi bizottság tagjai felemelkedtek helyükről és egy percig áldoztak az elhunyt emlékének.

A külügyminiszter ezután beszédét a következőképpen folytatta:

— Ennek a beszédnek elhangzása, valamint a királyi tanácsosok véleményének meghallgatása után jelent meg a közlemény, amelynek értelmében a koronatanács jóváhagyta a katonai intézkedéseket, a lefolytatott diplomáciai akcióit és közölte, hogy az ország megőrzi semlegességét a jelenlegi konfliktusban résztvevő felek iránt.

lehetne következtetni, hogy szomszédaink ellen irányul

— Ez a magatartásunk összes szomszédaink számára biztonságot jelent. Egy nagyhatalomra sem akarunk támaszkodni a másik ellen és nem akarunk nagyhatalmak megbékülésének útjában állni. Ez az, egy hasznos a magunk, szomszédaink, valamint az általános béke számára is.

Erős és független Románia a környező államok számára a biztonság biztosítékát jelenti.

Mi népünk hivatását akarjuk teljesíteni azon a földön, amelyre helyzetettünk, amelyhez évszázadok fűznek és amelyen jó megértésben tudunk élni mindazon szomszédos népekkel, amelyek ugyancsak békésen törekednek hivatásuk teljesítésére.

Ami keleti szomszédainkat illeti, meg vágyunk győződni róla, hogy népeink sorsa akár a Dnyeszternél, akár a Fekete-tengernél találkozik, nem jelent ellentétet egymással szemben és nem vezethet ellenségeskedésre.

Ugyanekkor hiszünk abban az összhangban is, amely a szovjet köztársaság által hangoztatott békepolitika és a román állam által követett függetlenségi politika között fennáll.

A Balkán békéjének szolgálatában

— Ezekkel a gondolatokkal követtük azokat a tárgyalásokat, amelyek a közelmúltban a Szovjet és Törökország között lefolytak. Megelégedéssel írt el, hogy a Szovjet és Törökország között fennálló jóviszony nem szenvedett a tárgyalások ideiglenes megszakítása következtében.

— Érthető, hogy milyen szorosan összefűz a mi politikánk a Balkán-szövetségben fémorított szövetséges államok függetlenségi és békepolitikájával. Rokonszenvvel kísérjük a jugoszláv állam azon törekvésait, hogy megjavítsa kapcsolatait szomszédjaival és ugyanakkor, bármilyen körülmények között, megőrizze velünk és a balkáni barátokkal élénk kapcsolatát.

— A mindig lojális Törökország tevékenységében azt a gondosságot látjuk, hogy a török köztársaság közelében lévő országok és tengerek biztonságát megőrizze, valamint azt az akaratot, hogy a háborunak ezekre a területekre való kiterjedését megakadályozza.

— Görögország bölcs vezetőjének irányítása alatti megújította Olaszországgal baráti nyilatkozatát. Az a tény, hogy

Olaszország ezen a réven nyilvánította termézetes érdekeit a Balkán békéjének megőrzése érdekében.

Ugy nálunk, mint az összes baráti fővárosokban a leg-

Január 14-én tartja meg a Növédelmi Missiótársulat szokásos teadélu ánját tancsal és tom boláva: erbe ötve,

élenkbb visszhangra talált. Olaszországnak az a történelmi bivatása, hogy ezekben a súlyos napokban a háboru rombolásától és zavarától mentesen őrizze meg az európai rend eszméjét, iótekonv hatással lehet Keleten is.

— Megelégedéssel vettük tudomásul Bulgáriának azt a nyilatkozatát, amelyben közli szomszédaival bé-

„Arra törekedtünk, hogy kiegyensúlyozzuk Magyarországhoz való viszonyunkat“

— Hasonlóképpen arra törekedtünk, hogy kiegyensúlyozzuk egy világos és megértő politika révén Magyarországhoz való kapcsolatainkat. Három hónappal ezelőtt a szomszédos állam aggodalmának adott kifejezést azon természetes védelmi intézkedések miatt, amelyeket határainkon az általános zavar idején fogantottunk. Ekkor egy határozott meg nem támadási szerződésre való ajánlattal válaszoltunk. Ez az ajánlat azt az akaratunkat fejezte ki, hogy a Dunamedence békéjét szolgáljuk. Bár nem kaptuk meg a kívánt választ, továbbra is kerestük a megfelelő formát arra, hogy az elmúlt évben Bledben leszögezett elvek alapján meggyezésre jussunk. Az ezen az úton elért eredmények részben kielégítőek voltak. Egvezményeket kötöttünk a határforgalom és az árucseré szabályozására és a Jugoszláv kormány közbenjárásával sikerült elérnünk azt, hogy a határon egymással szembenálló csapatok létszámát csökkentjük. A jóindulat több bizonyítéka mellett megemlítem a magyar kormányt az a gesztusát, hogy a budapesti parlament elé terjesztette ratifikálás végett a Gojdu-államra vonatkozó megállapodást.

— Annál indokoltabb, hogy érthetetlenül álljunk a magyar külügyminiszter egy új beszédével szemben. Vannak bizonyos szavak, melyek nem gyakorolnak hatást a mi jóérzéssel és mérséklettel felruházott latin temperamentumunkra. Akár meglepnek akár derült váltanak ki, de sohasem ijesztenek meg. Azok, akik arra töreksznek, hogy állandósítsák a jóviszonyt Románia és Magyarország között, élükön a kisebbségek vezetőivel, amikor az onvhiülés jeleit látják, azt kéri, hogy bár ne „tisztítanak meg a légkört a jövőben Csáky külügyminiszter uti. Ami engem illet, ezuttal is tartózkodom könnyű, de haszontalan polémiáktól, mert meg vagyok győződve, hogy két olyan nép természetes közeledését, mely egymás mellett ugyan abban a térben és hasonló problémákkal szembeállítva él, nem kell háborítani olyan szavakkal, amelyek zavarnak, sem pedig tettekkkel, amelyek szétválasztanak. Mindössze arra szorítkozom, hogy niből leszögezem álláspontunkat a Dunamedence problémáinak kérdésében.

— Mi úgy hisszük, hogy a trianoni szerződés nem igazságtalan. Ez a szerződés egy kisebbségek és egy kisebbségben lévő uralkodó nemzetből alkotott államot nemzeti államokkal helyettesített, amelyek között Magyarország is szerepel. Ezekbe az államokba — nem is történeti másként — kisebbségek is kerültek. Ez a szerződés természetes és egészséges cselekedet volt, igazságot szolgáltatott. Azok az államok, amelyek így a nemzeti kiegyensúlyás alapjain álltak fel, ma telve vannak életerővel, összeforrtak és a rend, valamint a béke hívatását jótik be. Megelégedéssel vesszük tudomásul, hogy Magyarország már el is ismerte ezt az igazságot, ami barátunkat, Jugoszláviát illeti. Holnap — ki tudja? — elismeri ezt majd velünk szemben is. Akárhogy történjék is, ezen természetes rendben változtaini nem lehet.

Eg kell gyógyítani a sebeket

— Igaz, hogy a trianoni szerződés nyomán sebek maradtak, amelyeket meg kell és meg is lehet gyógyítani, de nem néhány elavult forma ujracsítésével, amelyek még el nem felejtett szenvedések okai voltak és nem a nemzetiségek, valamint a nemzeti államok elvének megsemmisítésével, hanem ezen államok közötti baráti együttműködéssel. Azon államok baráti együttműködésével, amelyek azt a közös célt követik, hogy nemzeti létüket és függetlenségüket érvényre juttassák.

— Az ilyen együttműködésben, amelyet kívánunk és amely jóakaratot igényel, a kisebbségek abszolút, hogy akadályt képezzenek és nézeteltérések okai legyenek, az összekötő kapcsot képezhetik és kell is, hogy képezzék. A kisebbségeknek békes szerep betöltése a hivatása és abban az esetben, ha ebben nem akadályozzák és kívülről nem iktatják őket, be is fogják tölteni ezt a szerepet, amelylyel megerősítik azt az államot, amelyhez tartoznak és amelyben megerősítik a népek közötti kapcsolatot is.

keakarátát és semlegességének megőrzését.

Meg vagyunk győződve róla, hogy azon nézeteltérések után, amelyek túl sokáig is tartottak. Bulgária megtalálhatja a szomszédokkal való megértés politikája révén megerősödésének és fellődésének utját. Ami bennünket illet, sohasem titkoltuk a baráti együttműködés iránti kívánságunkat.

— Ime, miképpen fogjuk fel a kisebbségek problémáját, Ime, az a mód, ahogyan ennek a problémának megoldását keressük.

A kisebbségek legnagyobb része hozzá van kötve az ország földjéhez.

amely az ő földjük is olyan formában, ahogyan még sohasem volt és ahogyan még mindig nincs körülöttünk sok helyen.

Nálunk a különböző nyelvű és vallású parasztek megosztják a földet a román paraszttal egy igazságos földreform eredményeképpen. Az a célunk, hogy a falusi, mint a városi kisebbségek az egyenlő jogoknak örvejenek. Ezért arra törekszünk, hogy a kisebbségek által tudomásunkra hozott kulturális, társadalmi és gazdasági kéréseket alaposan megvizsgáljuk és megerősítsük államszervezetünk keretein belül törvények és emberség alapján a kisebbségek nyelv, vallási és közművelődési jogait.

Az, aki tudja, hogy milyen mértékben nyertük meg a kisebbségek bizalmát, nem kétkedék ennek a po-

Öfelsége H. Carol király a békepolitika irányítója

— A semlegesség más erőszakteketeit is megkövetel, amelyek elől nem akarunk kitérni. Azért, hogy részt vennénk a háboruban,

fájdalmunkat fejezzük ki azért a sok veszteséget és szenvedést, amelyet a háboru okoz és elszoruló szívvel látjuk, hogy minél több európai szó és érték pazarlódik el, amelyeknek annyit köszönhetünk és amelyekhez oly büszkes érzések fűznek, annál nehezebb lesz majd közös civilizációnk romjaira egy rendezett és megbékélt világot felépíteni.

Az a hit, hogy még mindig megvalósítható ellenségesnek látszó törekvések közeledése, valamint az a hit, hogy sikerül egy olyan igazságos, alapos rendet teremteni amelyben a nagy- és kismépek egyaránt kielégíthetik életszükségeiket és amelyben a nagy- és kismépek mégis szabadon, nemzeti határait keretein belül fejlődhetnek, — ez a hit még mindig él körülünkben. És ezzel a hittel együtt

él bennünk egy közeli béke létetemenyének hite.

— Öfelsége H. Carol király — népe hitének és érzéseinek legbízhatóbb tolmácsa — melegen és férfiasan támogatta a holland és belga uralkodók békefelhívását. Ez nem véletlen gesztus volt, hanem egy állandó magatartás kifejezése.

A király e tetteivel Románia megerősítette békepolitikáját.

— Az a politika, amelynek felvázolását itt röviden megkísérlem, nem egy miniszter és nem egy kormány műve. Az összes kormányok ezt a politikát követték. De magán viseli ez a politika a miniszterelnök

politikának sikerében. Azért, hogy eloszlassunk más kétéseket is, amelyek nem mind származnak abból a vágyból, hogy a kisebbségi kérdést mielőbb megoldva lássák.

szükségesnek tartottuk újból megvilágítani az általunk követett politikát, amelyet épp oly természetesnek és szükségesnek tartunk, mint azt a történelmi rendet, amelyen alapszik.

— Éppen úgy, miként el vagyunk határozva arra, hogy nyugalommal és elhatározottan hangoztassuk jogainkat, készek vagyunk arra is, hogy szorosabb kapcsolatot teremtsünk mindazokkal, akik jó megértéssel akarnak örködni a semlegességhez fűződő érdekekre és kötelezettségekre. A semlegesség mértékletességet és tartózkodást jelent, de nem nemtörődomséget. Ez nem jelenti a lemondást arról, hogy higlyünk annak az ügynek igazságában, amelyet megvédnünk most, a viláidején, miként meg fogunk védeni holnap, a béke napján.

Ez nem jelent lemondást arról a nemzeti hivatásról, amelyet be kell töltenünk. Ime, miért kell erkölcsi védő és ellenálló erőnket állandóan megfeszítve megőrizni. És.

Ime, miért kell hónapok óta hadseregünköt állandó felkészülést és áradhatatlan figyelmet követelnünk.

Hadseregünk jelenléte a határokon alkalmat ad számunkra, hogy aggodalom nélkül kövessük békepolitikánkat, jóakaratumk erők tudatán alapszik.

A külügyminiszter ezuttal köszönetet mondott a határokon levő katonáknak, valamint mindazoknak, akik az ország érdekében otthon dolgoznak, majd pedig így folytatta:

mr. valamint Constantin Argetoianu és néhai Armand Călinescu pecsétjét is. Ez

a folytonosság mindenekelőtt annak a személynek tudható be, aki magas vezetésével ennek a politikának a nemzeti politika mély értelmét adta: Öfelségének, a királynak az hátával tartozunk a külpolitikánk körül meggyőződésű egységért

Az idők során megtanultuk, hogy vitézek és józanok legyünk. Nemzeti egyesülésünk történelme a szenvedés, sok hosszú sora, amelyre emlékezünk. Egyesített maradjunk a jövőben is. Minden gúnyosság azonban távol áll tőlünk. Az új idők küszöbén, amelyeket érzünk és amelyekkel kapcsolatban senki sem kívánna jobban, mint mi, hogy alkalmasnak legyenek az európai eszme oly régen várt győzelmére, nem fogunk rési, elköpott szavakat és szenvedélyeket hangoztatni.

Megtaláljuk a módját, hogy hasznára legyenek a népek közötti megértésnek.

A belső megrázkódtatásoktól mentes nemzeti ösztön politikája ez, amely a szenvedésekkel és harcokkal toldult múltból, amelyhez a tegnapi megvalósításainak drága emléke fűz, a mai nap súlyos megpróbáltatásain át, elvisz abba az időhöz, amely elé nyugodtan, férfiasan és bizalommal tekintünk.

Gafencu külügyminiszter beszéde után Antonescu Victor, a külügyi bizottság elnöke emelkedett szólásra és mindenekelőtt elismerőleg emlékezett meg a beszédéről, majd pedig azt a bizottság nevében jóvá hagyta. Ezután hódoló szavakkal beszélt Öfelsége H. Carol királyról. Az illest az elnök beszéde után felülgesztették, majd pedig az úra megnyitása után joga királyi tanácsos mondott beszédet.

Moszkva megszakította a szovjet- finn diplomáciai viszonyt

Ujabb jegyzékben közölte a szovjetkormány a külképviseleti kapcsolat megszüntetését — A nyugati harctéren még csak erődháboru folyik, a tengereken azonban már megkezdődött az élet-halál harc

Végső kibontakozás felé közeledik az északeurópai feszültség

Moszkvából jelentik: A szovjetkormány moszkvai időszámítás szerint, ma este fél tizenegy órakor Potemkin helyettes külügyi népbiztos utján átnyújtotta újabb jegyzékét a finn követnek. A jegyzék alapján a szovjetkormány megszakította a diplomáciai viszonyt Finnországgal, miután Molotov jegyzékére a finn válasz még nem érkezett meg.

Molotov külügyi népbiztos egyébként moszkvai időszámítás szerint szerdán este tizenkét órakor rádjöbeszédet mondott.

Újabb jelentés szerint Molotov külügyi népbiztos elrendelte Szovjetország Finnországi politikai és gazdasági képviselőinek visszahívását, ugyanakkor pedig a szovjetkormány a csapatoknál szigorú készültséget rendelt el.

Washingtonból jelentik: Cordell Hull, amerikai külügyi államtitkár egy sajtóértekezleten közölte, hogy az Egyesült Államok abban az esetben, ha erre felkérnek, hajlandó jószoigátatát a szovjet- finn közvetítés érdekében felajánlani.

Vatikán. Az Osservatore Romano mai cikkében foglalkozik Oroszország azon lépésével, amellyel felmondta a finn- orosz megnemtámadási megállapítást, hogy ez újabb bizonyítéka Moszkva támadó politikájának, Finnországnak — írja a lap — már csak egyetlen tanácsadója van: gondoskodjék védelméről.

Moszkva háboru előkészítésével vádolja a finn kormányt

Helsinki. A finn kormány kedden éjjel minisztertanácsot tartott, amelyen megvizsgálta azt az orosz jegyzéket, mely felmondja a Finnországgal kötött támadást kizáró egyezményt.

A szovjetrádió részéről közölt újabb határincidensekről finn kormánykörökben kijelentik, hogy az arról szóló hírek minden alapot nélkülöznek és egyszerűen kihívásnak tekintendők. Valószínűnek tartják, hogy szovjet katonák elraboltak finn határőröket és ezeket, mint az állítólagos finn támadás bizonyítékait tüntetik fel.

A finn részről megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a finnek sehol sem sértették meg a szovjet határt. A finn—orosz támadást kizáró egyezmény felmondását bejelentő moszkvai rádió-hír vétele után.

a finn határőrségek parancsot kaptak, hogy a határtól bizonyos távolságra vonuljanak vissza.

Moszkva. A leningrádi katonai kerület vezérkarának a moszkvai rádióállomás által terjesztett hivatalos közlése szerint

az orosz—finn határon újabb incidensek történtek.

Finnország kihívásnak tekinti az orosz vádakat

Moszkva. (Rador.) A sajtó szinte kizárólag csak az orosz—finn konfliktus kérdésével foglalkozik. A lapok azon gyűlések határozatait közlik, amelyekben a legélesebben állást foglaltak Finnország ellen. A gyűléseken ilyen szövegű feliratok olvashatók: „Türelmünk elérte a végső határt!” Az Izvestia azt írja, hogy a finn vezető körök provokáló magatartást tanúsítanak Oroszországgal szemben és a szovjet ellenségeinek malmára hajtják a vizet, amennyiben előkészítik az Oroszország elleni háborút. Ugyancsak az Izvestia jelentése szerint az összes szovjet lapokat kitiltották Finnországból. A Tass iroda Helsinkiből keltezett jelentése szerint az elmúlt két nap leforgása alatt számos finn katonavonatot ismeretlen irányba utnak indítottak.

Különböző moszkvai politikai körökben az orosz—finn megneemtámadási egyezmény felmondását a feszültség legnagyobb fokú kiéleződésének tekintik. Általában Moszkvában úgy látják, hogy a megneemtámadási szerződés nem vonja maga után szükségképpen a fegyveres beavatkozást, hanem a szovjet kormányának ez a lépése végső figyelmeztetést jelent a finn kormány számára. A dolgok további alakulása attól függ, hogy a helsinki kormány hogyan válaszol majd erre a lépésre.

Páris. A francia lapok a legnagyobb rokonszenvvel fogadták Finnország becsületes, elszánt de békülékeny magatartását. A francia lapok a Szovjet állítást, mely szerint Finnország fenyegeti a szovjet határokat és az állítólagos kifogásnak tartják. A francia lapok a jelenlegi helyzetet a „Farkas és a bányász” meséjével jellemzik.

Németország megegyezést ajánlott a finneknek

Róma. (Rador.) A finn—orosz helyzet kiéleződéséről az Avenire d'Italia című bolognai katolikus lap azt írja, hogy Németország azt tanácsolta a finn kormányának, igyekezzen rendezni ügyeit a Szovjettel. Anélkül, hogy a helyzet drámai jellegét kidomborítanánk — írja a lap — bizonyos, hogy Oroszországnak jelenlegi határain túl való előnyomulása összeférhetetlen az európai érdekekkel és minden állam érdekét sérti.

Hadjelentések a nyugati harctérről

Páris. A francia nagyvezérkar hivatalos jelentése szerint említésreméltó esemény nem történt.

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnokság a következő közleményt adta ki:

— Nyugaton nem voltak fontosabb események. Az angol repülőgépek ismételt megkísérletek, hogy Északnémetország fölé repüljenek, de csak a partokig jutottak el. A barkumi német légi támaszpontot is ellenséges támadás érte, de veszteségről nem érkezett jelentés. Amint már korábbi jelentés beszámolt róla, egy London típusú angol cirkáló megtorpedóztunk és elsüllyesztettünk.

Az egyik incidens a Kola-félsziget legészakibb részén a Halász-félszigeten történt. A legújabb jelentések szerint a Halász-félszigeten

5 finn katonát rálőtt az orosz határőrségre és három finn katonát, amikor az orosz határon át akartak jutni, foglyul ejtettek, a másik kettő elmenekült.

A másik incidens Karéliában történt, a Ladoga-tó közelében. A finnek részéről két ágyulóvést adtak le, majd egy kisebb finn gyalogsztag át akarta lépni a határt, de a szovjet csapatok gépfegyver tüzére kénytelen volt visszafordulni.

Moszkva. (Rador.) A moszkvai rádió és a többi nagy orosz leadóállomások finnelelmes nyilatkozata a következőképpen hangzik:

„Szovjetország népe elérkezett türelme végső határáig. Határtalan bizalommal viseltetünk a vörös hadsereg legyőzhetetlensége iránt és feltétel nélkül elfogadjuk mindazokat a határozatokat, amelyeket a szovjet kormány szükségesnek tart végrehajtani. A helsinki örült imperiálistáknak meg kell érteniük, hogy a vörös hadsereg méltó választ képes adni a kihívásokra.”

London. (Rador.) A brit admirális hivatalosan megtagadja azt a német állítást, hogy egy London-típusú cirkáló német tengeralattjáró elpusztított volna.

Páris. A Havas ügynökség jelenti, hogy valamennyi angol repülőgép, amely hétfő éjjel részt vett az Északnémetország feletti repülésben, visszérkezett kiindulási helyére. A repülőgépek sértelek és az az állítás, mintha Hollandián keresztül tették volna meg az utat visszafelé, teljesen alaptalan. Noha erős légháritó tűzbe kerültek több ízben is, mégis eredményes felderítést végeztek.

Svájc nem alkalmazott rendkívül katonai intézkedéseket

Berlin. A Német Távirati Iroda jelentése szerint a svájci szövetségi tanács elhatározásaival kapcsolatban, amely szerint a tartósan szabadságolt katonaságot sürgősen visszahívták állomáshelyükre, hivatalos helyen kijelentik, hogy ez az intézkedés nincsen semmiféle

A szövetségesek háborus céljait körvonalazta az alsóházban Chamberlain és Attlee

London. Chamberlain miniszterelnök az alsóház tegnapi ülésén kifejtette, hogy jelenleg

a szárazföldön erődítményháború, a tengeren viszont élet-halálharc folyik. Anglia olyan ellenséggel harcol, amely nem ismeri a becsület törvényeit és a mely nem tartja be a megállapodásokat, ha érdekei úgy kívánják.

Tehát — folytatta a miniszterelnök — kénytelenek voltunk a rendelkezésünkre álló rendszabályokhoz folyamodni. A német kivétel lefoglalása önkéntelenül károkat okozhat a sem legeseknek, de saját érdekük, hogy áldozatok hozzanak. A cél az, hogy a semlegesek érdekei a lehető legkisebb mértékben károsodjanak.

A rendszabályok életbeléptetésének időpontját azért állapítottuk meg december 4-ben, hogy a semlegeseknek legyen idejük felkészülniük.

Attlee munkaspárti vezér kérdést intézett a miniszterelnökhöz a háborút követő békecélokra vonatkozóan. Az ellenzéki vezér többek között a következőket mondotta:

— A háború még folyik, sőt szárazföldön el sem kezdődött. Ma még korántsem tudni, mikor kerül békekötésre a sor, az angol kormánynak azonban már ma kötelessége a népet felvilágosítani arról, hogy milyen békére gondol. A kormánynak nem szabad elfelejtenie, hogy

ez a háború a támadás szelleme ellen folyik. Az elkövetkező békében ezért a népek szabadságát és függetlenségét kell kellő módon körülbástyázni. De legelső-

MI A HELYES?

1) Terhes nőnek jól táplálkoznia. Nem szabad elfelejtenie, hogy a magzatot is táplálnia kell. Foggyasszon lápláló, erőt adó ételeket.

2) Terhes nőnek állandó orvosi felügyelet alatt állni. Vizsgáltassa meg időről időre állapotát, ne hanyagolja el a szükséges analíziseket!

TERHES NŐNEK VIGYÁZNI KELL EGÉSZSÉGÉRE

Sok zavarnak, veszélynek van kitéve, szervei nem működnek normálisan. Béiműködése gyakran renyhe. Székletét azonban nem szabad elhanyagolnia, de csak enyhe hashajtót szedhet. Erre a célra az Artin dragée ideális. Biztos a hatása de enyhe, nem okoz görcsöket, emellett a szervezet még huzamosabb használat esetén sem szokja meg.

Artin

a terhes nő ideális hashajtója

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

összeköttetésben a jelenlegi helyzettel és csak leváltásról van szó és ezekkel a behívottakkal azokat az osztályokat kívánják pótolni, amelyek most szabadságolásra kerülnek.

Aknára futott egy angol gőzös

London. (Rador.) A Rubsilaw nevű 1025 tonnás angol gőzös aknára futott és a hajó két perc alatt elsüllyedt. A hajó legénységének 17 tagja közül 8 eltűnt.

London. (Rador.) Egy német repülőgépet szerdán Northumberland tartomány partjai közelében az angol légháritó ágyúk lefőzték.

sorban megingathatatlant alapot kell létesíteni arra vonatkozólag, hogy a valós és faji kérdések végképpen megszűnjenek és az egész világon minden ember egyenlő jogokkal rendelkezzen.

Az elkövetkező békében az egyenlőséget és szabadságot biztosítani kell minden nép, természetesen a német nép számára is.

Attlee őrnagy felszólalására válaszolva, ki jelentette a miniszterelnök, hogy a jelenlegi háború utáni békét nemcsak Anglia határozza meg, hanem

másokat is meg kell majd hallgatni, így a dominiumokat és a szövetségeket is, sőt lehetséges, hogy még a legyőzötteket is bele kell vonni ezekben a tárgyalásokba, miután a világ újjászervezéséről kell döntenie.

Ezután emlékeztetett vasárnapi beszédére, amelynek során hangsúlyozta, hogy Anglia nem akarta a háborút. Kijelentette, hogy a szövetségeket bosszúvágy nem fűti és nem is ezért indultak háborúba. Épp így nem akarjuk a megtorlás békéjét sem.

URANIA Tel.: 12-32.

Ma, 8 órákor mérsékelt, 5. 7.15 és 9.00 órákor.

Az utóbbi évek legnagyobb zenei élménye.

Csajkowsky a világhírű zeneszerző életregénye.

Egy mámoros báli éj

Zarah Leander énekli a film pazar énekszámait,

Rökk Marika boszorkányos táncát,

Leo S'ezák mótját.

Uj METRO-híradó háborus eseményekkel.

Őszinte részvét kísérte utolsó útjára Steigerwald Alajos volt ipartestületi elnököt

Aradváros társadalma gyászának impozáns megnyilatkozása

Szerda délután helyezték örök nyugalomra Steigerwald Alajos, a volt aradi ipartestület egykori elnökének földi maradványait. A gyászszertartás a Regina Maria 22. sz. alatti gyásház udvarán ment végbe és az elhunyt koporsóját a mélyen sujtott családon kívül a barátok, ismerősök és tisztelők nagy számban vették körül, hogy megadják a végtisztességet annak a férfinak, akit hosszú évtizedeken keresztül annyian tanultak megbecsülni ebben a városban. A ravatal körül összegyűlt gyászoló közönség sorában ott volt:

Palágyi Jenő dr., Parecz Béla dr., Takács Miklós, Alföldi Pál, Széll Lajos dr., Tarnóczy Lajos református lelkész, Jellinek József és Tauszk Jenő vezetésével az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatóságának, felügyelőbizottságának és tisztviselőkarának tagjai, Issekutz Géza, Faragó Rezső, Lakatos Aladár, Guld Emil, Pacuraru Brutus, Domán Sándor, Czeiler István, Kneffel Béla, Olariu Justin és Olariu Cornel dr., Reinhart Gyula, Szabó Sándor dr. és Szabó Miklós, Szalai Vilmos dr., Sugár Jenő dr., Kilyényi Zoltán dr., Fritz Béla, Bene C. Emil, Moskovitz Izidor, Bakács Miksa, Vandracssek Ignác, Szuchy Pál dr., Földes Soma, Holló István, Molnár Odón, Török Dezső dr., Cselleng Lajos, Deutsch Károly, Tenner László, Beles Jenő dr., Koncsek Lajos, Szász Pál vezetésével gyászlobogó alatt a Csizmadia Egyesület, amelynek az elhunyt tisztviselői elszámlálása volt, küldöttsége, Szöllösi Zsigmond dr., Tamasdan Liviu dr., Falus Lajos dr., Juhász Géza dr., Szöllösi István, Matusik Márton, Szántó Péter, Macskássy Zoltán, Chirila Justin, Gabos Jenő dr., Hersch Andor dr., Windholz Béla dr., Szarka László, Sándor Arthur és még igen sokan.

A végtisztesség lefolyása

Az ünnepélyes gyászszertartás 3 óra után néhány perccel vette kezdetét, amelyet Lakatos Ottó dr. szentszéki tanácsos, rendfőnökpébános celebrált, Sisman Gedeon, Oláh Ferenc és Brunner Tibor minoriták segítségével. A szertartást követően Lakatos Ottó meghatott hangon imát mondott az elhunytért és beszélt a koporsóhoz.

Ezután Tauszk Jenő vezérigazgató lépett a koporsóhoz, hogy az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselőkara nevében mondjon utolsó Istenhozzádot a pénzintézet néhai igazgatósági tagjának. Beszédében méltatta Steigerwald Alajos meleg, megértő, emberi szellemét, amely az együttlélt alkalmával a megnyugvás és ösztönzés jóleső érzésével töltötte el azokat, akik meghallgatták a higgadt, bölcsszavú munkatárs és barát gazdag élettapasztalatokon nyugvó tanácsait.

— A cselekvés embere voltál és most nyugovóra térsz, — mondotta Tauszk Jenő, — évtizedeken keresztül dolgoztál és állottál éten egy tisztas társadalmi osztálynak, példaadó voltál, nem ismertél megalkuvást, de feltűnést sem kerestél. Vidd magaddal utolsó, — hosszú utadra az igaz embernek kijáró megbecsülést, tiszteletet, szeretetet azoktól, akikkel együtt éltél és dolgoztál. Isten veled, Steigerwald Alajos!

Falus Lajos dr., kereskedelmi és iparkamarai titkár Steigerwald Alajos szűkebb baráti köre nevében mondott költői szárnyalású, meghatott hangú beszédet, amelynek során a következőket mondotta:

— Megint kevesebben vagytok eggyel. Almadozói egy szebb világnak, akiket tisztán, érdektelen és eszményi barátság láncán fűzött össze, azoknak nevében állítom meg néhány szóra koporsódat, eltávozott, drága, atyai barát. Munkában, sikereken, nemes örömeiben eltöltött szép élet után Te akkor mégvél innen, amikor az élet már csunya lett. Amikor vad indulatok, há-

borgó szenvedélyek szakítják darabokra a világot és ellenséges táborok közt dul a harc, az ég alatt, a víz alatt.

— A Te mindig békére, megértésre, öszszetartásra vágó és példaadással buzdító lelked irtózott ettől a világtól.

— Hová lett a szeretet, amelynek mindig hirdetője voltál, amikor az embereket arra kényszerítik, hogy fegyverrel öljék egymást? Hová lett a jószág, mely mindig előntötte érző szívedet, amikor a gyűlölködés és bosszu lármájától hangos a föld? Hová lett a világosság, mely felé rajongva tártad ki egész valódát, amikor vak sötétség és a dolgokat színüktől megfosztó, komor éjszaka borul a világra? Hová lett az embertestvérek nagy együvé tartozását hirdető gondolat, amelyen lényednek minden melegével függél, amikor viszály, szét huzás, csel és csalárdság látható, akármerre fordul a riadt tekintet? Sirodnak örök éjjelen mindezt már nem kell látnod, testvér!

— Akik itt maradtunk a régi barátok közül, szétszórva, megfogytokozva, megtörve, minél kevesebben vagyunk, annál hangosabb szóval kell hirdetnünk — még ha a látszat ép az ellenkezőjét mutatja is —: igenis van szeretet, van jószág, van világosság! Mert a földi fényeket el lehet oltani, de a napot nem. Tudjuk, hogy van világosság akkor is, amikor nem látjuk a napot. Mint ahogy virág van, noha az egyes virágok elhervadnak, mint ahogy ember van, noha az egyes emberek meghalnak, mint ahogy ifjuság van, noha mi magunk megöregszünk, mint ahogy barátság van, ha

Utolsó üdvözlés a sírnál

A temetőben, a nyitott sírnál Oláh Ferenc minorita szerzetes mondott rövid, megható imát, majd Pacuraru Brutus, a kereskedelmi és iparkamara főtitkára mondott gyászbeszédet, a kereskedelmi és iparkamara és azon intézmények nevében, amelyekben Steigerwald Alajos tevékenykedett.

— Nem mindennapi embert temetünk. — kezdte beszédét a főtitkár. — aki az őszinte szeretet hangján emlékezett meg beszéde során arról, hogy a tisztas külső megjelenés csak kifejezője volt néhai Steigerwald Alajos kiegyensúlyozott belső életének. Becsületesség, bölcsesség és tapintat jellemezte Steigerwald Alajost, akitől azok nevében vett búcsút Pacuraru Brutus, akik megtanulták becsülni

EGYSÉGBEN

AZ ERŐNK!

Adakozzunk mindnyájan az aradi Magyar Népközösség nyomorenyhító segélyakciójára!

☆

Befizetéseket elfogad és nyilvántart az

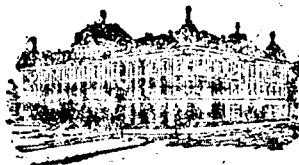
ARADI KÖZLÖNY

kiadóhivatala.

☆

Természetbeni adományok a Népközösség hivatalába (Iparos Kulturház) küldendők!

Csak a

GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben
alakjon Bucurestiben

Központi fekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos.
CALEA VICTORIEI No. 11 — Telefon 3-3410

sorra elveszítünk is minden barátot s unjt-ahogy gondolat van, béklyókba nem szorítható, független, fenséges, szabad gondolat!

Az embereket lehet némaságra kárhöz-
tatni, de azért a gondolat él és minden szó-
nál beszédesebb lehet. Törékeny testedet
sírba tesszük, de a gondolatot nem viheted
magaddal. Él tovább, az örök, a szent, krisz-
tusi gondolat s mi hisszük és hirdetjük,
hogy harcok elmúltával újra ki fog gyulni
a szeretet, a jószág, a szépség életet sugár-
zó világossága, amelynek lényénél rész-
nél az ember arra, hogy rossz utakon té-
velygett, amikor a gyűlöletet engedte elha-
talmasodni keblében. S akkor majd össze-
ölekeznek kik egymásra fegyvert fogtak,
mert tudni fogják, hogy minden ember
testvér.

— Steigerwald Alajos, drága barátunk,
Te már nem érted ezt meg és talán nem
fogjuk megérni mi sem a gondolatnak ezt
az eljövendő diadalát. De tudom, hogy
amikor szemed megtört, amikor kialvóban
volt életed mécsese, benn a szívedben nem
volt sötétség, mert aranyos sugárzással,
ragyogó fündökléssel betöltötte a gondolat,
amely győzni fog.

A gyászbeszéd után a koporsót a ko-
szorukkal borított négylovas gyászhintóra he-
lyezték, amely előtt koszorú-kocsi haladt,
mert a rengeteg virág a gyászhintóra má-
g nem fért fel.

kiváló közéleti tevékenységét. A régi bajtár-
sak nevében és mindazokért, akik nem tudták
elbucsztatni, utolsó Istenhozzádot mondott az
elhunytnak.

Ezután örök nyugovóra helyezték Steiger-
wald Alajost.

Jelenlegi helyükön működhetnek tovább az összes aradi gyárak

Temesvárról jelenti az Aradi Közlöny tu-
dósítója: Nagyonfontosságú aradi ügyben ho-
zott döntést tegnap délelőtt a királyi helytar-
tóságon összeült bizottság, melyen Marta
Alexandru dr. helytartó elnököl. Az ülésen
dr. Cotjoiu Romuald, aradvárosi főorvoson ki-
vül az aradi gyárak képviselőiben megje-
lent Mateescu Stefan, az aradi Kereskedelmi
és Iparkamara elnöke is. Ismeretes, hogy az
új egészségügyi törvény értelmében Aradon a
gyárak nagyjából képtelenek lennének el-
költözni jelenlegi helyükről, mert az idevonat-
kozó rendelkezéseknek képtelenek eleget ten-
ni. A bizottság foglalkozott most az aradi gyá-
rak ügyével és végül azt a döntést hozta, hogy
a gyárak továbbra is üzemben maradhatnak
változatlanul. Az újonnan létesülő gyáraknak
azonban már tekintetbe kell venniük az új
egészségügyi törvényt és a város külterkeit
kell üzemeiket felépíteniük. Bizonyos, hogy a
királyi helytartóság döntése nemcsak az ara-
di gyárvállalatok, hanem egész Arad város
közönségének körében is osztatlan meglege-
dést kelt.

CORSO Tel.: 20-65. 8, 5, 7.15, 9.15.

Kettős műsor:

I. Danielle Darieux „Csalás” legszebb filmeje

II. STAN és BRAN „Két tükör”

A második nap folyamán:

Tizenegyezer hatszázhetvenöt lejre nőtt fel az aradi Magyar Népközösség karácsonyi segélyakciójára küldött adományok összege az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Egy szegény iskolás magyar árvagyermek felruházását vállalta Szentgyörgyi Emil divatnagykereskedő — Mikolás Kamilla egy zsák burgonyát, Jaeger Károly borbélysegéd egy kiló füstölt házikolbászt ajánlott fel a nyomor-
enyhitő népközösségi akció céljaira

Az általánosan nehéz gazdasági helyzet ellenére is, melyben valamennyien élünk, csodálatra méltó adózat-készséggel tárult fel Aradváros magyarságának szíve az aradvárosi és aradmezei Magyar Népközösség karácsonyi szociális segélyakciójának széleskörű célkitűzései előtt. Csak a legnagyobb elismeréssel lehet szólanunk arról a nemes lendületű kötelességvállalásról, amellyel a Magyar Népközösség köztisztelőiben álló elnökének, dr. Palágyi Jenő főorvosnak felhívását követően a város és a megye magyarsága egy-emberként figyelt föl és adja napról-napra egyre tiszteltemeltőbb jelét annak, hogy mennyire tisztában van a népközösségi sorsközösség eszmei tartalmával és mindazzal, amire ez a tény-
letes sorsközösségi tudat a magyarság minden egyes öntudatos tagját többi társával szemben kötelezi. Az aradi magyarság a népközösségi segélyakció megkezdését követő első napon a felajánlási helyeken; tehát a népközösség egyetlen hivatalos irodájában (Str. Brătianu No. 18., Iparos Kulturház, I. emelet), továbbá az aradi magyar napilapok kiadóhivatalaiban több, mint tizen-ezer lejt ajánlott fel készpénzben a szociális segélyakció céljaira: ez a legelső napi, igen szép eredmény a segélyakció második napján legalább is megháromszorozódott, hiszen egyedül az Aradi Közlöny kiadóhivatalában az elmúlt nap folyamán tizenegyezer hatszázhetvenöt lejre növekedett a legelső napi felajánlások 4500 lejes készpénz-összege, hogy a természetbeni ajándékokat ezuttal ne is említsük. Gyönyörű eredmény ez egy város egész magyarságának szinte manifesztáció-számba menő megnyilatkozása: oly megnyilatkozás, amelyben a népközösségi öntudat, a hivatott vezetők iránti tiszteletteljes bizalom egy-sége és az igazi teremtő összefogás nagy erkölcsi ereje nyilvánkozik meg. Külön ki kell emelnünk ebből a szempontból Ungureán Béla havi száz-lejes felajánlását, mellyel december elsejétől, április elsejéig havonta ugvannezzel az összeggel kívánja támogatni a népközösség szociális segélyakcióját; továbbá ki kell emelnünk Szentgyörgyi Emil divatnagykereskedő és nejeinek néldaadó elhatározását, amidőn vállalták, hogy a karácsonyi segélyakció alkalmával egy szegényországi, árva magyar iskolás gyermek részére teljes ruházatról, tehát cipőről, harisnyáról, fehérneműről ruháról, télikabátokról, sálról és kalapokról a legkörülményesebb módon gondoskodnak. Az aradi Közlönytől történt bejelentésükről ezúton tolmácsoljuk nemes elhatározásukért a Magyar Népközösség köszönetét. De ugyanilyen köszönettel tartozunk Jaeger Károly borbélysegédnek, aki egy kiló sajátfüstölésű házikolbászt ajándékozott az akciónak, továbbá Mikolás Kamillának, aki viszont egy zsák burgonyát juttatott el rendeltetési helyére. Az elmúlt nap folyamán az Aradi Közlöny kiadóhivatalában az alábbi részletezett készpénz-adományokat irtuk össze:

Horváth László	500 lei
Kerpel-cég	300 lei
Schwartz Ármán	200 lei
Réjormátus Egyházközség	500 lei
Bérczi Károly	100 lei
Aradi Magyar Kamara Székhely	1000 lei
Kálmán Lajos	200 lei
Kopetkó Károly	100 lei
Remicsek József	20 lei
Henning Vilmos	10 lei
Özv. Nachtnébel Géza	10 lei
Özv. Behm Benőné	20 lei
Kanabé Lászlóné	20 lei
Özv. Nagy Józsefné	10 lei
N. N.	10 lei
Mellő Ferenc	15 lei
Özv. Budur Rafaelné	20 lei
Molnár István	10 lei
Özv. Róna Jánosné	10 lei
Baczó Frigyes	100 lei
Reinhart István	100 lei
P. T.	10 lei
Sz. G.	20 lei
W. F.	100 lei
Sz. M.	50 lei
L. R.	50 lei

1939. XI. 29-én összesen 11.675 lei

A magyar népközösség Brătianu-uccai hivatalos helyiségéből az elmúlt napon egyébként az alábbi jelentést kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel közöljük, szíves közlés végett, hogy Népközösségi irodánkhoz a mai napon a következő adományok érkeztek karácsonyi akciónkra:

N. N. társaság	2000 lei
Kalmár István	100 lei
Purgly László és neje	2000 lei
Dr. Posgay István és neje	500 lei
Dr. Palágyi Jenő és neje	500 lei
Sz. Jakab Géza: 3 pár gyermekcipő és 3 pár férficipő.	

Magyar testvéri üdvözléssel:
dr. PALÁGYI JENŐ s. k.

A fenti tények nyilvános megállapítása után biztosra vesszük immár, hogy az aradi magyarság szociális népközösségi segélyakciója napról-napra egyre szélesebb néprétegek nemesség-áldozatkészségét váltja ki és mindenki anyagi tehetségéhez mérten, sőt talán azon túl is hozzájárul a népközösség hivatott kezére bízott segélyakciójának; ezuttal követendő-példaképpen, országos figyelemre méltó eredményességéhez. Valóban: ez az ut. amely önmagunk és néptársaink színtalan megbecsüléséhez vezet! Aradi magyarok: fel a szívekkel!

Rádióvétel bizalom dolga!

Ezért vegyen szaküzletben. — Legelőnyösebb beszerzési forrás:

RADIO KRAUSZ, Arad (Dacia mellett)

Telepes és hálózati gépek dus raktára! Részletfizetési kedvezmény!

Eljárás indul a hivatalosan megállapított árakat túlfizető fogyasztók ellen is

Petre Georgescu tábornok, az üzérkedés leküzdésére alakult bizottság vezetője rádióbeszédet mondott

Bucurestiből jelentik: Petre Georgescu tábornok, a Nemzeti Gárda parancsnoka és az üzérkedés leküzdésére alakult bizottság vezetője tegnap rádióbeszédet mondott.

Felhívta Románia népét, hogy a hatóságokkal együttműködve legyen segítségére az üzérkedés letörésében.

A kereskedelemnek élni és fejlődni kell és ezt a folyamatot minden erővel támogatni is fogják — jelentette ki a tábornok, - de ez nem jelenti azt, hogy támogatják az üzérkedőket is.

A törvény értelmében szigorú eljárást indítanak mindazok ellen, akik nem tartják be a rendelkezéseket. Ez vonatkozik a fogyasztókra is, ha azok tudatosan nagyobb árat fizetnek a megállapítottnál, mert ezekben az esetekben büntársaknak számítanak.

Kérem, hogy mindenki, aki áruuzsorásokat lepél, tartsa kötelességének, hogy révélben, címének teljes feltüntetésével, jelölje azt a hatóságoknak, hogy a vizsgálatot nyomban megtarthassák.

Albrecht királyi herceg feleségének szerencsés gépkocsibaleset

Budapest. Albrecht királyi herceg felesége, Katalin hercegné szerda délelőtt Szegedről gépkocsin Budapestre utazott. Kecskemét környékén a hercegnő sofőrje előzni akart egy lovasko-

csit és eközben összeütközött a szekérrel. Az autó eléggé erősen megrongálódott, de Katalin királyi hercegasszonynak nem történt semmi baja.

FORUM filmszínház. — Tel.: 20-10.

Ma premier!

A szezon legnagyobb detektívfilmje, **CONAN DOYLE** regénye után, a **BASKERVILLEI KUTYA** **SHERLOCK HOLMES** igazgalmazású és legrejtélyesebb kalandja

Basil Rathbone, Richard Greene és Nigel Bruce-va!

Új FOX-híradó legújabb eseményekkel.

Előadások: 5, 7.15 és 9.30. 3-kor matiné.

Előző-napi jegyzés	4500 lei
Reinhart Gyula	100 lei
Zombory Gyula	150 lei
Horváth József	200 lei
Hendi János	200 lei
Köszeghy Emil	100 lei
Ocskay Ede	150 lei
Dr. Lukács Lipót	100 lei
Pongrácz Jenő	150 lei
Dr. Gabos Jenő	200 lei
Sz. G.-né	100 lei
Schaefer József	100 lei
Czeiler József	50 lei
Pollák Imre	100 lei
Goda Oszkár	50 lei
Aradi Közlöny nyomdászemlélyzete	315 lei
Dr. Czettel Lajos	500 lei
Ungureán Béla (minden hónapban dec.-tól ápriliséig)	100 lei
N. N.	100 lei
M. A.	25 lei
G. Ödön	100 lei
Székely Tamás	500 lei
Ordelj László	200 lei
Garai Károly	100 lei

Evangélikus nőegyleti Mikulás tea-délután december 3-án fél 5 órai kezdettel az Iparos Otthonban

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. sürgőnyeim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 . . . Egy hó: apró 70 .

A Magyar Népközösség óvása az illetéktelen lapelőfizetések és adománygyűjtések ellen

Tudomásunkra jutott, hogy alkalmi ügynökök házról-házra járva aláírásokat gyűjtenek a város külső területein az aradi magyar népközösség tagjaitól. Minden egyes esetben az aláírásokat azzal az ürüggyel kérik, hogy ezzel egy olyan új magyar újság kiadását kívánják lehetővé tenni Aradon, amely a Magyar Népközösség szolgálatában állna.

Tekintettel a hozzánk érkezett jelentések nagy számára, ezúton hozzuk a megtevesztett népközösségi tagjaink tudomására, hogy az aradi és aradmegyei Magyar Népközösség semmiféle lapkiadás, vagy gyűjtési tervvel nem foglalkozik; minden lapelőfizetést tehát, amely bármily vonatkozásban az aradi és aradmegyei Magyar Népközösségre hivatkozik, a legteljesebb mértékben illetéktelen és csakis a megtevesztés célfát szolgálja.

Ugyancsak tudomásunkra jutott, hogy a Magyar Népközösség karácsonyi segélyakciójával kapcsolatosan arra illetéktelen egységek, különböző ívekkel felszerelve magánygyűjtési akciókat indítottak a város területén. Különféle kísérő-cédulákban pedig a Magyar Népközösségre hivatkoznak.

Ezúton közöljük Aradváros magyarságával, hogy akár természetben, akár pénzbeni adományok elfogadásával egyedül népközösségi hivatalos iradánk (Str. Bratianu 18., az Iparos Kulturház emeletén) továbbá a helyi magyar napilapok kiadóhivatalai és ezeknek igazolt megbízottal jogosultak. Minden másfajta, röpcédulákkal propagált gyűjtőakcióra fordított adományok sorsáért Népközösségünk a felelősséget semmiféle tekintetben nem vállalja.

Arad, 1939. november 29.

Az aradvárosi és aradmegyei Magyar Népközösség tagozati központja nevében:

dr. PALÁGYI JENŐ s. k. elnök.

ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 989, London 17.46, Newyork 446, Brüsszel 73.65, Milánó 22.50, Amszterdam 236.70, Berlin 178.50, Szófia 540 (áru), Belgrád 10 (áru), Bucuresti 340 (áru).

Az Uralkodó megtekintette a királyi palota körül építkezéseket. Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol király Ernest Urdăreanu udvari miniszter és szárnysegédje kíséretében megtekintette a királyi palota körül folyó építkezéseket. Rövidesen hatalmas tömeg vette körül az Uralkodót, akit a legmelegebb óvásokban részesítettek. Amikor a lakosság felismerte a királyt, csak üszteletteljes távolságban gyülekezett, később azonban körülvették és a leglelkesebben ünnepelték. Mihai nagyvajda Damaceanu ezredes, szárnysegéd és osztályfőnöke kíséretében tegnap megtekintette a bélyeggyártó üzemet. A trónörökösöt Constantinescu miniszter, Dunescu a hivatalos lap igazgatója és Eugen Dumitrescu, a politikai nemzetgazdasági tanszék előadója fogadták. A nagyvajda élénken érdeklődött a bélyeggyártó üzemet szervezete miatt.

Ófelsége II. Carol király a Koronarend nagyhercegiével tüntette ki Zigre volt kultuszminisztert, Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol király Zigre Nicolae dr. volt kultuszminisztert — érdemeinek elismeréséül — a Koronarend nagyhercegiével tüntette ki.

December 1-én: közhivatali és iskolai szünet. Bucurestiből jelentik: Pénteken, december 1-én, Erdély egyesítésének ünnepén a közhivatalok nem dolgoznak és az iskolákban szünetelnek az előadások. Ugy a közhivatalok, mint az iskolák csak a következő napon tartanak nyitva.

MEGHALT NÉHAI GÖMBÖS GYULA MAGYAR MINISZTERELNÖK ÖZVEGYE. Budapestről jelentik: Jászói Gömbös Gyuláné, néhai Gömbös Gyula miniszterelnök özvegye szerdán délelőtt rövid szenvedés után elhunyt.

MEGVALASZTOTTAK MOLDOVA ÉS SUCEAVA ÚJ METROPOLITÁJÁT. Bucurestij, Szerda reggel ült össze az egyházi választó testület, hogy megválassza Moldova és Suceava metropolitáját. Az ülésen Nicodim pátriárka elnököt. Először felolvasták a királyi megnyitóbeszédet, majd Iorga Nicolae javasolta, hogy olvassák fel a jelöltek névsorát. Lupu dr. és Nicodim pátriárka felszólalásai után Popescu tanár felolvasta a jelöltek névsorát, majd rátértek a szavazásra. Összesen 191 jelentkező szavazó-jogosult közül 154 szavazott, az abszolút többség tehát 78. A szavazás során Irinei Mihalcescu 121, Scriben arhimandrita 17, Nifon Criveanu 2, Tit, Simedrea 7, Gherontie 2, Grigore Leu 1, Dron 1 szavazatot kapott, 3 szavazatot pedig név nélkül érkezett be. A szavazás lezárásával Nicodim pátriárka Irinei Mihalcescut Iasi püspökének és Moldova, valamint Suceava metropolitájának nyilvánította.

DIANA

ledörzsölés a gyermekágyban.

DECEMBER 18-ÁN ÉLETBELEP A TÉLI VASUTI MENETREND. Bucurestiből jelentik: Az államvasutak igazgatósága úgy döntött, hogy december 18-án lépteti életbe az új téli menetrendet, amely a személy- és áruszállításra vonatkozik.

A légvédelmi előadások sorrendje

A Central-mozgóban tartandó légvédelmi előadások mai sorrendje a következő:

November 30-án: VI. kerület 8—8.50-ig F—J betűig, 9—9.50 K—O betűig, 10—10.50 P—U betűig, VII. kerület 16—16.50 V—Y betűig, 17—17.50 F—J, K—O és P—U betűig. Az előadások november havi sorrendje ezzel le is zárult. A következő, a december havi előadások hozzatának időpontjait lapunk következő számaiban hozzuk nyilvánosságra.

Lord Rothermere végleg visszavonul a közéletből. Londonból jelentik: Lord Rothermere elhatározta, hogy végleg visszalép a közéletből s elhagyja Angliát. Már el is utazott Nyugat-Angliából Dél-Afrikába és egyelőre ott telepszik le. A "Daily Mail" lapkonzern élén felhatalmazott megbízottjaként fia, Harmsworth lord működik.

Erdélyi Kamara Színház

Központi-szálló épülete.

Csütörtökön, szombaton és vasárnap
d. u. 6 és este 9 órakor

MŰVÉSZPAR

Főszerepben:

Frényi Böske, Gömöri Emma, Agai Margit, Fajk Ödön, Mészáros B. la, Javor Alfréd, Felhő Ervin.

Kezdetre pontosan este 9 órakor.

Református Bál. Mint értesítünk a református egyház évenként szokásos nagybálijának idejét 1940. január 31-én állapította meg. A bál helye az Iparos Otthon lesz. A bál ismertetésére még visszatérünk.

Barátnők

— Láttad az eljegyzési gyűrűmet?
— Láttam! Megismertem!

Esterházy János gróf érdekes hozzászólása a szlovák kormány proklamációjához

Pozsonyból jelentik: Tegnap kezdődött meg a szlovák parlamentben a Tuka-kormány programja felett az általános vita, amelynek során gróf Esterházy János is nagyobb beszédet mondott. Üdvözölte a kormányt és annak programját, amelyben alkotóakaratot és jószándékot lát.

Kifejtette, hogy a magyarokat közelebbről az érinti, vajon milyen álláspontot foglal el a kormány a nem szlovák népcsoportok kérdésében. Bizonyos aggodalom tölti el abban a tekintetben, hogy a kormányprogram a többségi elemek érvényesüléséről intézkedik legfőképpen és olyan kijelentéseket tesz, melyek a gyakorlatban könnyen az állampolgárok kategorizálására fognak vezetni.

Ezúttal idézte Csáky magyar külügyminiszter legutóbbi beszédének Szlovákiával foglalkozó részét és végül kijelentette, hogy az ember tervez, de nem az ember végez, akár milyen nagy legyen is a hatalma.

EZÜSTLAKODALOM. Ma, november 30-án van 25 éve, hogy Dömötör László, az aradi református egyház főgondnoka házasságot kötött dnyeberki Bozó Eszterrel. Ezt a szép alkalmat így az aradi református egyház, mint azok a társadalmi intézmények, amelyeknek élén Dömötör László értékes társadalmi munkókat az ezüstlakodalmát tartó házasság előtt kifejezték. Ebben a jókívánságban osztozik Arad egész kisebbségi társadalma, mert ennek életében Dömötör László áldozatos, nagyrabecsült vezetőszerepet játszik. A magunk részéről is jókívánságokat fejezünk ki Dömötör László családjának és kívánjuk hogy eddig nekik az Isten további békés és boldog házasságot.

Frissen vult 40 Lei darabja, állandóan kap érkezőt 40 Lei ható ohn József csomagolat, Lutheránus templommal szemben. Tel: 11-94.

Halálozások. Fekete Sándor, dr. Gara Ármán ügyvédi irodájának vezetője f. hó 28-án éjjel 63 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése f. hó 30-án, d. e. 11 órakor lesz az új zsidótemető halottasházából.

Krajcsovits János, buteni-i kereskedő november 29-én rövid szenvedés után, életének 51-ik évében Buteniben elhunyt. Temetése november 30-án, d. u. 4 órakor lesz.

Frdős Mór, néhai brassói kereskedő, 85 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délelőtt fél 12 órakor lesz, az újtemető halottasházából.

PATAKY SÁNDOR KÉPKIALLITÁSA vasárnap nyílik meg a Kulturpalotában.

A grófi címet nem védí a törvény. Kolozsvárról jelentik: Kedden délelőtt hirdettetett ítéletet a kolozsvári törvényszék Kota István perében, aki már több ízben állott a bíróság előtt jogtalan cím- és névbitorlás miatt. Kota ugyanis gróf Bethlen Istvánnak nevezi magát és ezt a nevet használja állandóan. Legutóbb Kota beadvánnyal fordult a kolozsvári ügyészséghez s az irat alá is gróf Bethlen Istvánnak jegyezte magát. Avram M., ügyész ennek alapján feljelentette Kotát, akinek semmi joga nincsen a grófi ranghoz. A kolozsvári törvényszék felmentette azzal az indoklással, hogy a grófi címet nem védí a törvény.

Dr. Thau helyőgvásv ismét rendel.

Vonat elé vetette magát Nagyváradon egy lemerült bucuresti-i mérnök, Nagyváradról jelentik: Kedden délután két órakor a Bucuresti felől Nagyváradra érkező gyorsvonat a partitűrdő magasságában halálra gázolta Gheorghe Pomponiu ismert bucuresti-i mérnököt. A helyszínrre kiszállott rendőri bizottság megállapítása szerint Pomponiu öngyilkos lett, csak azt nem lehet biztosan tudni, hogy a vonat elé vetette-e magát, vagy pedig a vonaton utazott és két kocsi között ugrott le a kerekek közé? Pomponiu Gheorghe mérnök Nagyvárad környékén bizonyos építkezéseket vezetett. Zsebében megtalálták fényképes személyazonossági igazolványát, nyolcezer lei készpénzt tartalmazó tárcáját, főhadnagyi rangját igazoló katonai könyvecskéjét és egy bucsulevelet az édesapja nevére. Egyelőre homály fedi, hogy mi készítette a mérnököt öngyilkosságra.

Kerékpártolvaj-társaság működik Aradon. Az utóbbi napokban több kerékpártolvás történt Aradon. Minden nap arra vall, hogy egy jól megszervezett kerékpártolvaj-társaság működik a városban. Az elmúlt nap folyamán az ismeretlen tettesek három biciklit loptak. Ellopták Leinbacher János, Dorobantilor-uccai lakos 4384-es biciklijét, valamint Crisan Petru, Consistorului-uccai lakos 13609-es rendszámú és Grosan Gheorghe, Iosif Vulcan-uccai lakos 2436-os közlekedési számmal ellátott kerékpárját. A tettesek kézrekerítésére megindult a rendőri eljárás.

Kulturpalota

A Nemzetvédelmi Miniszterium szimfonikus zenekara t. évi december 3-án, vasárnap este 9 órakor nagy szimfonikus hangversenyt rendez.

Vezénvel: Egizio Massini alezredes, a katonai zenekarok felügyelője.
MUSOR. Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok, Beethoven: V. szimfonia, Liszt: Preludium, S. Horceag: Divertiment rustic, G. Enescu: Poema Romana.
Jenyek a Kulturpalota pénztárándj.

„Művészpár“

(Evadnyitó premier az Erdélyi Kamara Színházban)

Régen gyült egybe aradi közönség, hogy magyar színház premierének részese legyen, régen ütdött össze tenyér, hogy magyar színészek, magyar művészek teljesítményét juttatnassza. Nem nyílt alkalm a aradi magyar színházjárá közönségnek erre, mert nem volt színháza, mert már régen volt hivatott művésze, akit pártfogolhatott volna. A szerdai premier nem egyszerű bemutató-előadás volt, nem egy darab legelső előadása, nem évad-nyitás, hanem egy új színházi vállalkozás első lépése. Sok elszántsággal, sok lelkesedéssel, sok hozzáértéssel és valóban művészi rátermettséggel megtett első lépés, melynek remélhetőleg eredményes folytatása lesz és amely még sok sikert hoz azoknak, akik bátran vágta neki.

Az első lépés — és erre tanu volt az Erdélyi Kamara Színház zsufolásig megtelt nézőtere — jól sikerült. Mészáros Béla és Felhő Ervin színházi vállalkozása a legkitünőbb előjelek mellett startolt. Az indulás megtörtént és az első siker egyben a közönség hálája is a magyar színházért.

Fodor László „Művészpár“ című háromfelvonásos vígjátékával jól kezdte meg színiéviát az új színházi alakulat. A darabírás kiváló mestere ugy ismeri a színész lelkét, ahogyan a közönség izlését. Fordulatos párbeszédok, ragyogó ötletek tarkítják darabját, mely groteszk keresztmetszete a jólismert művészpár magán- és színpadi életének. A naiv szerző, aki beleszeret darabja hősnőjébe, nem is döntheti fel ezt a gyengén álló házasságot, ami kizárólag a sikerre és a tapsra épült fel. A művész, a művésznő minden mondata csak játék, játék a javából. A darab minden egyes figurája élő valóság: a szobalány, a fodrász, a kiöregedett színész, egytől-egyig. Fodor László darabja maga a kiöregedett siker.

Az előadás homlokterében a művészpár áll. Erényi Böske olyan kiváló művészi teljesítményt nyújt, hogy ezt maga a szerző sem képzelhette el másként. Ezerféle hangon szólal meg, ezer oldalról ismerjük meg, csábító, tüzes asszony, hideg, számitó művésznő. Mikor, hogyan kívánja meg szerepe: egyszer meg kellene fojtani, egyszer pedig le kell borulni előtte. Mészáros Béla pompás alakítása a darab másik eseménye. A hű, sikervadász, de rokonszenves, majdnem hízásnak induló hősszerelmes, aki a taps kedvéért mindent megbocsájt, de aki ha neveltségessé tennek, ölni is képes. Fajk Ödön a szerző szerepében kissé csiszolatlan, nagy lámpalázzal küzdött, ez is oka volt, hogy nem érte el a „művészpár“ teljesítményét, de talán Fodor László könnyed mondanivalóit rutinosabb színésznek is nehéz százszázalékosan visszaadni. Gömörly Emma aranyos volt a kiöregedett színész szerepében. Több nyíltszíni tapsot könyvelhet el magának, ugyancsak tapsot aratott Sugár L., aki meglepően jó volt a fodrász kicsiny szerepében. Az előadás többi kiegészítő Jávör, Felhő, Ágai Margit, mind elsőrangúak voltak.

A Központi-szálló helyiségében felállított Kamara Színpad első előadásának három fő eredménye: siker, siker és siker.

(bör—)

Az Erdélyi Magyar Kamara Színház igazgatósága ezúton is köszönetet mond báró Neuman Ferencnek, aki nagyértékű adományával biztosította a Kamara Színház megindulási lehetőségét. Az aradi Textilipar Rt. saját készítményű gyönyörű vörös bársony-függönyt, színpadi körfüggönyt és a díszletek nagy részét adományozta az új színházalakulat részére.

— Félórás szünetet tart december elsején a fogszolgáltatás. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminiszterium rendeletet adott ki, amelyben úgy intézkedett, hogy december elsején a nemzeti ünnepre való tekintettel a bíróságokon félórás szünetet tartanak, amelynek tartama alatt a nap jelentőségét méltassák. A fél óra leteke után a bíróságok tovább folytatják munkájukat.

Kiadó!

Klubnak, kontekciónak, angrólerakatnak, tisztább természetű kisebb üzemetek, vagy ehhez hasonlónak, megfelelő,

száraz, tiszta, szép helyiség
Str. Consistoru u' 42.

— Leoglalták Fritz Thyssen Németországban található minden vagyonát. Zürichből jelentik: Berlini jelentés szerint a Svájcba menekült Fritz Thyssen nagyiparos Németországban található egész vagyonát leoglalták. Minden németországi bank nemcsak Thyssen követeléseit köteles bejelenteni, de az esetleges letéteket is köteles beszoigáltatni. A Thyssen, vagy családtagjai nevéen álló sajeket is fel kell nyitni és át kell vizsgálni, hogy nincsenek-e bennük értékek.

Amit minden aradi magyarnak tudnia kell:

A Romániai Magyar Nemzetközösséget Aradon illetékesen és törvény által joggal egyedül a kolozsvári központi elnöki tanács által kinevezett 24 tagú központi átmeneti bizottság képviseli, amely PALÁGYI Jenő dr. elnökletével működik. Az átmeneti vezetőség hivatalos iródehelyiségét az Aradi Iparos Otthon emeleti helyiségében rendezte be, abban a szobában, ahol annak idején a Front-összeírás történtek. Az iródei szolgálat hivatalos órákat minden munkanapon délelőtt 9-től 1-ig és délután 3-7-ig tart. (Telefon: 25-22.)

— Aradváros közüzemeinek távbeszélő száma. A városi közüzemek igazgatósága közli, hogy ha a közönség távbeszélőn kíván érintkezésbe lépni az üzemek valamelyik iródejával, a következő távbeszélőszámokat tárcsázza: Az üzemigazgató iródeja 12-60, műszaki szolgálat és anyag-ügyeket intéző iróde 23-06, felszólalások és felvilágosítások iródeja 27-09 (mindhárom iróde a volt gázgyár épületében, Muciu Scaevola-ucca 9-13), közuti gépkocsi-műhely (Virginia Hótarán 6.) 12-70, vízművek és csatornázást üzem (Moş Ajun 4.) 24-53, vizitorony (Nicu Filipescu-ucca) 24-67, jéggyár (Tripa Ioan-ucca) 10-65.

Végkiárusításból

len- és pamu.vásznakat, kimaradt asztal- és ágyneműket lakásomon árusítom.

I. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— „Csomolungma halálos átka“ címen drámai leírást közöl Semper Victor és a Himalája-expedíciók emberfeletti küzdelmeit eleveníti meg előttünk. Mint ha átok ülne a hős kutatókon, néhány száz méternyire a cél előtt éri utól őket a halál. Erről és számos más érdekességről talál pompás leírást gróf Bethlen Margit népszerű, képes szépirodalmi lapjának, az „Ünnepek“nek most megjelent új számában. Az albumalaku „Ünnepek“ ezúttal is gazdag tárházát nyújtja a nivós és szórakoztató olvasnivalóknak és remek képeknek.

Marosi Timár János
képkiallitása a Kulturpalotában
Megtekinthető 10-20 óráig.

Cadum kenőcs kiütés ellen

Akik évek óta viszketegségben szenvednek, viszszanyerhetik nyugodt álmukat, ha Cadum kenőcsöt használnak. Ha kiütésben, vagy valamilyen bőrbajban szenved, vásároljon egy doboz Cadum kenőcsöt. Azonnal megszünteti a viszketegséget és meggyógyítja a bőr minden gyulladást és irritációját. Használata igen hatásos kiütés, pattanás, viszketegség, rüh, csalánkiütés, sebek, bőrhámlás, bőrkeményedés, aranyér ellen.

Meghosszabbították a járműtulajdonosok jelentkezését

Az aradi központi rendőrség közlekedési ügyosztálya értesíti az aradi és aradmegyei autójárműtulajdonosokat, valamint az aradi kerékpár, bérkocsi és teherkocsi-tulajdonosokat, hogy a forgalmi engedélyek láttamozásának határ idejét december 15-ig meghosszabbították. Mindazokat, akik a fenti időpontig sem tesznek eleget jelentkezési kötelezettségüknek, megbüntetik és megvonják forgalmi engedélyüket.

Ugyancsak felszólítja a rendőrség mindazokat, akik régi autóvezetői igazolványukat becserélés céljából beadták a közlekedési ügyosztálynál és az új igazolványért eddig még nem jelentkeztek, hogy öt napon belül vegyék át az új igazolványokat, mert ellenkező esetben megsemmisítik azokat.

Sanabria, a televíziós torpedó

Newyorkból jelentik: Egy ismert amerikai feltaláló tegnap bemutatta az új torpedó modelljét az amerikai tengerészet szakértőjének.

Ezt az új torpedót televíziós készülékkel lehet irányítani és nagy távolságra lehet vezetni ezzel a készülékkel, ameddig célba nem ér.

Sanabria a neve az új torpedónak és feltalálója kijelentette, sokkal könnyebben és biztonságban kezelhető nagy távolságra is, mint a repülőgépről ledobott bomba.

Hasznos, értékes

árfelemelés

— nélkül —

kaphatók, új, használt

— kis és nagy —

írógépek

SZEGFU Str. Bratianu 7. Tel.: 11-44

— A Párisi Divat karácsonyi száma a szokottnál is szebb ruhákat hoz. Többféle csinos és célszerű uapali ruhát, elegáns délutáni és estélyi toalettet és jószabású kabátokat, köpenyeket, Gyermeknek iskolai-, sport- és táncruháskákat. A kézimunkák között egy gyönyörű horgolt hálószoba-készlet rajzát találja meg a hölgyolvasó és ezenkívül még számos himzéses-keresztöltéses-tillbeszövéses, stb. terítők mintáját. Az irodalmi oldalakon neves írók karácsonyi versét, novelláját olvashatja a Párisi Divat közönsége.

— Az arcbőrt elcsúfító számos tisztátalanság, mint gyulladákos pirosságok, bőrszenések és pattanások amelyek elégtelen bélműködés és emésztési zavarok következtében támadnak, a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata, által — reggelenként egy pohárral — rendszerint rövidesen eltűnnek. Kérdezze meg orvosát.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszer-tár, Plata Avram Iancu 12.
JANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Mărăcești 1.

Az aradi Magyar Népközösség felhívása az állampolgársági listákba való utólagos felvételek ügyében

Az aradvárosi és aradmegyei Magyar Népközösség vezetősége ezúton hívja fel mindazokat az aradvárosi és aradmegyei magyar lakosokat, akiket a legújabb állampolgársági törvényrendelet az állampolgársági listába való utólagos felvételre felhívja, hogy jelentkezési határidejük 1940. év február hó 1-én lejár.

Miután számos esetben előfordult, hogy az igényjogosultak jelentkezésével kapcsolatosan különböző nehézségek merültek fel, amelyek veszélyeztetik a jelentkezők jogainak érvényesítését; minden olyan esetben, amelyekben az igényjogosultság igazolható, az aradvárosi és aradmegyei Magyar Népközösség tagozati központja (Arad, Str. Brătianu No. 18. szám, Iparos Kulturház) kellő felvilágosítással szolgál az új törvényes rendelkezések gyakorlati alkalmazása

tekintetében, nehogy bárkit is kellő tájékozottság hiányában, többé nem orvosolható ínsérellem érjen.

A népközösségiroda (Arad, Str. Brătianu No. 18. Iparos Kulturház), minden munkanapon délután 9-től 1-ig és délután 3-tól este 7 óráig áll a magyar népközösség tagjainak rendelkezésére. (Telefon: 25—22). Posta útján kért felvilágosítások esetében válaszbélyeg, vagy levelezőlap mellékelendő.

Arad, 1939. november 28.

Az aradvárosi és aradmegyei Magyar Népközösség tagozati központja nevében:
Dr. PALÁGYI JENŐ s. k.
elnök

SPORT KÖZLÖNY

Labdarugó-ranglistát állított össze egy svájci sportlap az 1939. évre

Európa futball-nemzeteinek rangsora

Amíg itt még a nemzeti bajnokság küzdelmei folynak, addig külföldön részben a háború, másrészt az előrehaladó évad folytán már inkább ráérnek az emberek a futball egyéb problémáival foglalkozni. Ezek közül a szórakozások közül kétségtelenül igen érdekes Brie P. kiváló stockholmi sportújságírónak, a zürichi Sport tudósítójának a svájci sportlap hasábjain megjelent európai ranglistája.

Veszedelemes játék labdarugósportban rangsorokat felállítani, — ezt elismeri a szerző is. A válogatott csapatok eredményeinek összehasonlítása igen sokszor egészen hamis következtetésekhez vezet az egyes csapatok játékerőjéről. Az ellenfelek szinte sohasem ugyanazok, az egyes mérkőzések egyéb körülményei esetenként változnak és nem alkalmasak arra, hogy egységes és általános érvényű következtetéseket vonjunk le belőlük.

A játékot még veszélyesebbé teszi az őszi időny kezdetén kitört háború, amely részben erősen lecsökkentette a válogatott mérkőzések számát, másrészt pedig erősen egyoldalúvá is tette a nemzetközi sportértekezést. Ha a rangsorolás játéknak veszélyes is, vitán felül azonban rendkívül érdekes.

Brie két csoportba osztotta a nemzeteket és egyik csoportba sem osztotta be Angliát, Spanyolországot és Oroszországot. Anglia különállása közismert tény, Spanyolország a polgárháború óta az a sűrű érintkezést nem állította helyre az európai futballnemzetekkel, amelyek nélkül rangsorolá

sa alig lehetséges, Oroszország pedig nem tagja a FIFA-nak és így nemzetközi kapcsolatai kiépítetlenek.

A két csoport a következő:

A) CSOPORT:

1. Olaszország
2. Svájc
3. Németország
4. Cseh—morva védnökség
5. Franciaország
6. Magyarország
7. Hollandia
8. Jugoszlávia
9. Svédország
10. Belgium

B) CSOPORT:

1. Dánia
2. Norvégia
3. Lengyelország
4. Románia
5. Észtország
6. Litvánia
7. Lettország
8. Portugália
9. Szlovákia
10. Luxemburg
11. Bulgária
12. Finnország
13. Görögország
14. Törökország

saját klubházában rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel kéri a tagok minél nagyobb számban való megjelenését.

O BINDER VÉGLEG BEJÁTSZOTTA“ MAGGAT A NÉMET VALOGATOTTBA. A német válogatott csapat győzelme az olaszok felett, különösen Bécsben keltett nagy örömet, hiszen a győztes német együttesben négy bécsi játékos szerepelt. Bindert külön is dicsérik a lapok és azt írják róla, hogy az olaszok elleni játékával végleg „bejászotta“ magát a német válogatottba.

Erdekes döntéseket hozott a Biroul Federal

Bucuresti. A Biroul Federal tegnapi ülésén nagyfontosságú határozatokat hozott, amelyek közül kiemelkednek a következők:

A központi bíróság elnöki szabályzat 132-ik szakaszát módosították olyképpen, hogy az A) és B) ligás mérkőzésekkel kapcsolatosan ha a kijelölt játékevezető nincs jelen, akkor a pálya területén levő játékevezetők közül választják ki a mérkőzés vezetőjét anélkül, hogy a kijelölt határbírók közül valamelyik ezzel kapcsolatban előnyben részesülne.

Ugyancsak elhatározták azt, hogy az új igazolvány-rendszert december 15-ével életbeléptetik.

O VASARNAP BONYOLITJAK LE MINDKÉT BUCURESTII A) LIGAS MÉRKŐZÉST. A nemzeti bajnokság utolsó őszi fordulóján szereplő két bucurestii mérkőzést vasárnap bonyolítják le és pedig délelőtt a Rapid a Juventus-sal, délután viszont a Venus a Sportul Studentesc ellen mérkőzik.

O RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉST TART A HELLAS SPORTKLUB. Az aradi Hellas sportklub vasárnap, december 3-án délelőtt 11 órakor

2X ad, ki gyorsan ad!

Segítsünk szűkölködő magyar népközösségi társainkon!

Adományokat a MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG hivatalába (Iparos Otthon, I. em.) vagy az ARADI KÖZLÖNY kiadóhivatalába kérünk.

Az előirányzott városi bevételeknek csak ötven százaléka folyt be a költségvetési év első hét hónapjában

A költségvetésbe beállított 119,040.603 lelt helyett mindössze 59,776.594 lelt vetelezték be és ezért az 119,040.603 lelt kitevő kiadások helyett mindössze 37,300.298 lelt költött a város

Aradváros pénzügyi szolgálata most állította össze a város 1939. április 1-e és október 31-ike közötti helyzetének kimutatását. A számadatok szerint a megvalósítások a költségvetési előirányzat viszonylatában 50 százalékos arányt értek el, míg ha 7:12 arány viszonylatában tekintjük a megvalósításokat, vagyis az elmúlt hét hónap teljesítményeit az év 12 hónapjához viszonyítjuk, az arány 85 százalékos. A kimutatás fontosabb tételei a következők:

Bevételek: Rendes költségvetési tételek: 19,361.179 lei (előirányzat 45,645.500 lei), rendkívüli költségvetési tételek: 10,472.080 lei (10,725 ezer 800 lei), különleges rendeltetéssel: 2,640 ezer 126 lei (50,945-665 lei), vágóhíd: 2,577.146 lei (4,732-438 lei), városgazdaság: 136,581 lei (1,061,500 lei), kéményseprés: 752,576 lei (2,720 ezer lei), Neptun-fürdő 999,260 lei (1,000-000 lei), temetők: 426,041 lei (733,000 lei), kertészet: 411 ezer 605 lei (1,476-700 lei). Összes előirányzat: 119,040.603 lei, összes megvalósítás: 59,776.594 lei.

Kiadások: Az előirányzatok összege mindennél pontosan ugyanannyi, mint a bevételnél feltüntetett előirányzati összegek. Rendes kiadások: 21,893.272 lei, rendkívüli kiadások: 1,892.510 lei, különleges rendeltetésre: 8,990.363 lei, vágóhíd: 1,288,329 lei, városgazdaság: 531,181 lei, kéményseprés: 746,328 lei, Neptun-fürdő: 588,885 lei, temetők: 475,706 lei, kertészet: 893,724 lei, összes előirányzatok 119,040.603 lei, míg az összes kiadási tételek 37,300.298 leit tettek ki.

Ezek szerint tehát ráfizetés mutatkozik a rendes és rendkívüli kiadások tételénél, a városgazdaságnál és a temetőknel.

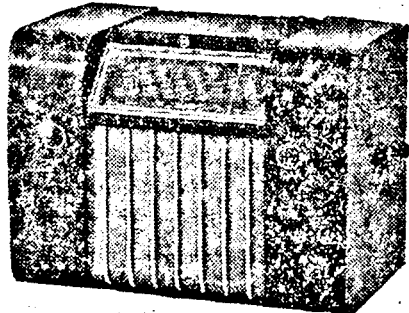
Kibocsátott fizetési kiutalások összege 37 millió 300.298 lei, amiből 36,058.720 leit egyenlítették ki, kiegyenlítetlen maradt tehát 1,241,578 lei.

A költségvetési tételhez viszonyított kiadási tételeknél az arány 53 százalékos, az elmúlt hét hónapot a költségvetési év 12 hónapjához viszonyítva pedig 91 százalékos. Kiutalt költségek a vállalt kötelezettségek arányában 59 százalék, kiegyenlített költségek a fizetési kiutalások arányában 97 százalék és a költségvetési előirányzat arányában 30 százalék.

A városi népszámítások a kimutatás elkészítésekor a következő volt:

Bevételek: 59,776.594 lei, kifizetések: 36 millió 058.720 lei. Egyenleg: 23,717.874 lei. Készpénzálladék: 15,111.754 lei, értékpapirokban: 8 millió 606.120 lei.

Az összes világmárkák egy kézben

GRAETZ,
SCHAUB,
BLAUPUNKT,
STANDARD,
MINERVA,

2500 lettől
kezdve:

Kedvező
részfizetést
felfelve!

EUMIG,
KAPSCH,
RADIONE,
ZENIT,
IMPERIAL!

Hammer Zsigmond és Fia Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 27. Telefon: 18-47.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Hatszáz munkásának felmondott nyersanyaghiány miatt az aradi Tricotage-gyár

Ujabb közbenjárás a nyersanyagbeszerzés biztosítása érdekében

A nyersanyagok beszerzésének kérdése egyre súlyosabb gondokat okoz az iparvállalatok részére. Ismételten is beszámoltunk róla, hogy különösen a gyapot és gyapju beszerzése körül merültek fel rendkívüli nehézségek és ennek következtében az ezeket a nyersanyagokat feldolgozó vállalatok csökkentették heti munkaidejüket. Mint jelentettük, Albu Simion munkakamarai elnök a nyersanyaghiány által okozott gondokra felhívta a közelmúltban Aradon látogatást tett Stavri Cunesco munkügyi miniszteriumi vezérigazgató figyelmét és sürgős közbenjárását kérte az illetékes kormánytényezőknél a nyersanyagbeszerzés biztosítása érdekében. A munkakamarai elnök utalt arra, hogy abban az esetben, ha nem sikerül az említett vállalatokat idejében nyersanyaggal ellátni, akkor ezek kénytelenek leállítani üzemüket és munkáselbocsátásokra kényyszerülnek.

Az első, ilyen okból történő munkáselbocsátásra már sor is került. Az aradi Tricotage-gyár (a FITA) közölte hatszáz munkásával, hogy december 9-iki hatállyal felmond nekik. A felmondást a gyárvállalat a nyersanyaghiánnyal indokolta.

Erről a nagyarányú munkáselbocsátásról, amely a nyersanyaghiány miatt következett be, az aradi munkafelügyelőség értesítette a temesvári vezérfelügyelőség útján a munkügyi miniszteriumot, a munkakamara pedig újabb emlékiratot intéz a miniszteriumhoz, hogy tegyen meg minden lehetőt a nyersanyagellátás biztosítása érdekében. Abban az esetben ugyanis, ha rövidesen sikerül megfelelő mennyiségű nyersanyagot beszerezni, a most között felmondás természetesen tárgytalanná válik.

A bucuresti-i francia követség részletesen ismerette az angol-francia blokárintézkedéseket

A semleges hajók kötelező módon ki kell kössenek az angol vagy francia ellenőrző pontokon. Az elkobzásra kerülő áruk közül csak azokat adják vissza, amelyekről igazolják, hogy november 28. előtt semleges tulajdonba kerültek.

A bucuresti-i francia nagykövetség a következőket hozta a romániai kereskedők és hajótulajdonosok tudomására:

A francia és angol kormány egész sereg intézkedést határozott el azzal a céllal, hogy bármilyen német árukivitel megakadályozzon. Ezeknek az intézkedéseknek mineműségéről való tájékoztatás végett a francia kormány a következő figyelmeztetést bocsátotta ki:

A szövetséges kormányok határozata értelmében a jövőben mindazok a hajók, amelyek Németországból vagy pedig Németországgal szomszédos országokból indultak el, ugyanolyan ellenőrzésnek kell alávetésük magukat, mint azok a hajók, amelyek ezekbe az országokba tartoznak. Ezért a hajótulajdonosoknak azt tanácsolják, hogy hajóik parancsnokainak az alábbi utasítást adják: kössenek ki a francia ellenőrző pontokon (Dunkerqueben, Le Havre-ban, Marseille-ben és Oránban) vagy pedig valamely angol ellenőrző pontnál (Kirkwall-ban, Weymouth-ban, Lesdune-ban, Máltában, Jaffában, Port Saidban és Gibraltárban.) Azokat a hajókat, amelyek jószántukból nem kötnek ki ezeken a helyeken, a szövetséges flotta egységei vissza veszik ellenőrzés végett. A szövetséges kormányok gondoskodnak arról, hogy a hajók indokolatlan késéseket ne szenvedjenek. Azokat az árukat, amelyekről megállapítják, hogy az ellenségtől származnak vagy az ellenség tulajdonát képezik, megfelelő őrzés alá helyezik, kivéve azt az esetet, ha a dugárukat, valamint az ellenséges kivitel ellenőrző bizott-

ság nem engedélyezi elkobzásukat és eladásukat. Ebben az esetben az áru ellenértékét a letéti pénztárnál helyezik el.

A zárt áruk vagy azok ellenértéke a francia hatóságok ellenőrzése alatt maradnak a béke megkötéséig. Sorsuk fölött csak ekkor döntenek. Ennek ellenére a blokádmínisterium elrendelheti az áruk visszaadását és ellenértékük kifizetését bármely pillanatban, a dugárukat és az ellenséges kivitel ellenőrző bizottság véleményezése alapján és főképpen akkor, ha bebizonvítást nyer, hogy az áruk még 1939. november 28-ika előtt kerültek semleges tulajdonba.

Ilyen természetű kéréseket csak semleges tulajdonban volt árukkal kapcsolatban lehet a blokádmínisteriumhoz beadni. Az áru visszaadásának vagy ellenértéke kifizetésének feltételeként még a következőket állapították meg:

1. Az árut vagy olyan hajón kellett elhelyezni, amely 1939. december 11. előtt kapott távozási engedélyt valamely semleges kikötőből.

2. vagy pedig az árut olyan hajón kellett elhelyezni, amely 1940. január elseje előtt kapott távozási engedélyt valamely semleges kikötőből és az áru egy 1939. november 28. előtt aláírt olyan szerződés tárgyát képezze, amelynek értelmében a vevő kötelezettséget vállalt részben az áru átvételére, részben pedig arra, hogy annak ellenértékét a berakodással egyidejűleg kifizeti.

Az említett kérvényeket az összes igazoló iratokkal el kell látni.

A káros késések megakadályozása végett

felhívják az érdekeltek figyelmét arra, hogy annak az országnak francia vagy angol konzulátusától kérjenek származási igazolványt, ahonnan a kivitel történik. Ezek az igazolványok lényegesen megkönnyítik az ellenőrzést és ezért felhívják a hajótulajdonosokat, hogy csak olyan szállítmányokat fogadjanak el, amelyekhez ezeket az igazolványokat mellékeltek.

Negyven vagon karácsonyi Magyarországára való szállítását engedélyezték

A kormány minisztertanácsi jegyzőkönyvvvel engedélyt adott arra, hogy negyven vagon karácsonyának alkalmas tenyűt a Magyarországra való exportálás céljából kiválasszanak. Az említett célra csak elszigorított álló fák vehetők ki. A kivitelre kerülő mennyiségből a minisztertanácsi jegyzőkönyv értelmében 25 és fél vagon a bánffyútvadi Horia szövetkezet, míg 14 és fél vagon Nagy Károly exportál.

= Oroszország új petróleumfődek kitermelését kezdi meg. Moszkvai jelentés szerint Bakutól 100 kilométernyire, Retuszaiában, új petróleumfődeket tárnak fel és megkezdik azok kihasználását. Ezen a vidéken 250 szonda kezdte meg a fúrását és vasutat építenek Bakuté.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 30.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizárlásjelentés, háztartási, orvosi tanácsok. 12:10: Filmzene lemezekon. 13:10: A rádió szalonzenekara. 14: Hírek. 14:20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Tudományos krónika. 19:17: Romantikus vokálzene lemezekon. 19:50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: G. Oprescu tanár előadása a rézkarcokról. 20:15: Evancia Constantinescu román dalokat énekel. 20:30: Gh. Stefanescu szerenádokat énekel. 20:45: Hírek. 21: Em. Ciomag ismerteti a szimfónikus hangverseny programját. 21:15: A „Filarmonica” zenekar szimfónikus hangversenye. 22:05: Hírek, sportközlemények. 22:25: A zene folytatása. 23:10: Lemezek. 23:45: Hírek külföldre francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:30: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Katonazenekar. 13:40: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás- és vizárlásjelentés. 14:30: A rádió szalonzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: Ruszinnyelvű előadás. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Gazdasági előadás. 18:45: Géczy Barnabás zenekarának tánclemez. 19:10: A bécsi Theresianum a magyar művelődésben. Felolvasás. 19:40: Csilléry Béla hegedül, zongorán kíséri Földes László. 20:15: Hírek. 20:25: Géczy Dömötör magyar nótákat énekel, kíséri Lendvay Józsa és cigányzenekara. 21:25: A kassai rádió műsorából. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Fialat magyar karmesterek vezényelnek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Francia chansonok hanglemezeiről.

Budapest II. 18:15: Részletek Wagner: Trisztán és Izolda című operájából. 20: Csilléry Béla hegedül, zongorán kíséri Földes László. 20:30: Angol nyelvoktatás. 21: Hírek. 21:20: A Székesszék városi Tűzoltók Zenekara. 22: Egy népszerűtlen miniszterelnök. Boka László előadása Lónyay Menyhértől. 22:30 Lovászi Ferenc cigány zenekara muzsikál. 23: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetők ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST NYER

Házvezetőnőt, aki főzést, takarítást is vállal, keresek 1-re. Cim a kiadóban. 5407

Lapkibordó-pár felvételük. Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Komoly, megbízható mindenest felvesszék 1-re, vagy 1-ikére. Ing. Filip, Str. Simion Barmutiu 8. Jelentkezni délelőtt. 5374

LAKÁS

Str. Sincal 13. sz. alatt ötszobás magánház, teljes komforttal olcsón kiadó. Bővebbet; Bul. Carol 68., földszint, jobbra. 5410

Háromszobás, modern lakás Str. Bolintineanu 4. sz. alatt nagyon olcsón kiadó. 5330

VÉTEL, ELADÁS

Egy jó állapotban levő rómkövet és egy jó állapotban levő fűrészporkészítőt hat megvételre keresek. Str. Caragiale No. 6. 5411

Irodatal, kifogástalan állapotban. kétkerekű és négykerekű kézikocsi eladó. Str. I. Robu No. 6. 5412

Egy sziliszkinbunda eladó, Cim a kiadóban. 5348

Dióháló modern formában, olcsó kombinál szobák, íróasztalok, recamierek, ebédlők nagy választékban Tempo hírományi üzletben, Fischer Eliz-palota. 4878

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

INGATLAN

Calea Victoriei-n 23 mtr. ucsai fronttal, szép saroktelek sürgősen eladó. Str. Russu Birouu No. 21. 5408

KÜLÖNFÉLEK

Angol műfordítót keresek. Címüket a kiadóba kérek.

Őszi kabátokat, ruhákat fest, tisztít és hődolgoztat. Markov, ts Károly. STR. DUCA 7.

Legújabb jelentéseink:

A Vatikán hivatalos lapja a balkáni helyzetről

Vatikánváros. Délkelet-Európa diplomáciai helyzetére vonatkozólag a Vatikán hivatalos lapja, az „Osservatore Romano” megállapítja, hogy a nemzetközi események soha sem kedveztek ennyire a dunai és balkáni államok a béke fenntartására irányuló tömörülésének.

Ennek a csoportosulásnak megkönnyítését több körülmény biztosítja, így az új román kormány megalakulása, a jugoszláv kormány átszervezése, a magyar külügyminiszter legutóbbi kijelentései és Olaszország diplomáciai tevékenysége. Másrészt az európai helyzet fejlődése, valamint a dunai és Balkán-államokra nehezedő fenyegetés szintén hozzájárul ahhoz, hogy ez a kikristályosodási folyamat a Szentszék elgondolásai szerint mind gyorsabb ütemben mehessen végbe. A nézeteltéréseket ma már áthidalja a tapasztalat és a közös veszély. Olyan tényezők ezek, melyek feltétlenül megértésre és együttműködésre vezetnek.

Helsinki még mindig biznak a szovjet- finn ellentétek békés megoldásában

Helsinkiből jelentik: A helsinki lapok elismerik, hogy a helyzet ma súlyosabb, mint valaha volt. Hozzáteszik azonban, hogy remélni lehet a békés kibontakozást és a flnek bizgadtan itélik meg a jelenleg ekőállotti helyzetet.

A Havas hírszolgálati iroda jelentése szerint nem erősítették meg Kopenhágában azokat a tegnap elterjedt híreket, amelyek szerint Finnországban általános mozgósítást rendeltek volna el.

A „Politiken” című dán lap azt írja, hogy Finnország félmillió katonát hívhat legyverbe. A lap még azt is írja, hogy Finnországban többszáz kilométeres autótutat építenek, amely egész az egyik észak-norvégi kikötőig húzódik a finn-svéd határ mentén. Az autótút építését 1940. nyarán fejezik be.

Newyorkból jelentik: Amerikai diplomáciai és politikai körökben élénk visszatetszést keltezt a finn—orosz szerződés Moszkva részéről történt felmondása. Az amerikai lapok megjegyzik, hogy

a finn ellenjavaslat, amelyet Helsinki Molotov javaslatára terjesztett elő abban az irányban, hogy a finn csapatokat vonják a határról vissza, teljesen méltányos és igazságos.

Molotov újabb követeléseit úgy tekintik, hogy azok további nyomást akarnak gyakorolni a finnekre, hogy kikényszerítsék a szovjet eredeti javaslatainak elfogadását. A Standard azt írja, hogy az orosz területi követelésekkel szemben a finnek egészen bizonyosan ellenállást fognak tanúsítani. A lap szerint nem lehet tudni, hogy a bátor finn hadsereg ellenállása meddig fog tartani. Lehet, hogy csak napokig, vagy hetekig és esetleg egy hónapig.

Bizonyos azonban, hogy a finn területfoglalások csak egyik államát képviselnék az újabb szovjet-hódításoknak.

Több lap közli Procope Hjalmarnek, a washing-

toni finn követnek a nyilatkozatát. A követ kijelentette, hogy

Finnország sohasem támadná meg Szovjet-országot.

Megcáfolta az oroszok által terjesztett híreket a finn hadsereg állítólagos provokáló magatartásáról.

Finnország hön óhajta a békét, de ha kell a finn nép a legnagyobb áldozatot is hajlandó meghozni és egy emberként védi hazáját és kormányát.

London. Az angol fővárosban is mély hatást keltezt a finn—orosz támadást kizáró szerződés felmondása. A lapok nagy cikkeket írnak az eseményekről.

Az újabb határc incidensekről terjesztett híreket igen rossz jelnek tekintik.

Moszkvai jelentéseket közölnek a lapok az újabb tömeggyűlésekről. Ezekon a gyűléseken a szónokok

bejelentették, hogy a szovjetkormány utolsó alkalmat adott a finn háborus pártnak arra, hogy megváltoztassa magatartását.

A további jelentések szerint a moszkvai főbb utakon és forgalmasabb helyeken felállított hangszórók közötték kedden az újabb állítólagos határsértéseket. Mindenütt nagyobb tömegek verődtek össze, majd tüntetés kezdődött és a tüntetők a moszkvai finn követség elé vonultak. A Daily Telegraph és Daily Express kopenhágai hírei szerint a Szovjet következő lépése az lesz, hogy ultimátumszerűen kérni fogja a finn kormánytól, hogy 15 kilométernyire vonja vissza a csapatait határaitól.

Bomlási folyamat a magyarországi nyilaskeresztes pártban

Budapestről jelentik: A Hubay-féle nyilaskeresztes pártban bomlási folyamat indult meg. A párt képviselői szerda délelőtt a képviselőház egyik termében értekezletet tartottak és ezen többen erővel bírálathoz részesítették a párt vezetését, magatartását és egyes lépéseit. A párt két tagja: Zimmer Ferenc, akit a budapesti déli kerület lajstromán választottak meg és Halmay János a kalocsai kerület képviselője

kijelentették, hogy kilépnek a pártból.

Hír szerint még további kilépések várhatók és a kilépettek egvelőre nem csatlakoznak semmiféle párthoz, hanem várakozó álláspontra helyezkednek. Hír szerint

a nyilaspárt ilyen körülmények között két csoportra oszlanék.

Az egyik csoport tagjai, a kimondottan Szilasi pártiak Hubay Kálmán köré tömörülnek és ezeknek a képviselőknek a száma 12—15 lenne. A másik csoportnak Rácz Kálmán szeretne a vezetője lenni.

Mivel a pártban még további 5—6 képviselő kilépését várják, azt lehetne mondani, hogy a nyilaskeresztes párt három részre bomlik, amelyben a legjelentő-

sebb csoport Hubay csoportja lenne.

A párt tagjai a délelőtti három órás tanácskozás során nem tudtak végleges állásfoglalásra jutni és azt este 7 órakor újból folytatták.

Norvégia tiltakozik a szigorított ostromzár ellen

Oslóból jelentik: Norvégia londoni és párisi követői az angol—francia kormánynak tiltakozó jegyzéket nyújtottak át. A jegyzék szerint a norvég kormány nem ismerheti el, hogy az angol és francia kormányok intézkedéseket hozzanak németországi áruk szállítása ellen, amelyek semleges hajók fedélzetén vannak. A norvég kormány fenntartja magá-

Negyszázhatvan ezer tonna lefoglalt áru, tizenöt lelőtt német repülőgép

London. (Rador.) A háboru első 12 hetében Anglia összesen 463 ezer tonna Németországnak szánt árut kobozott el. Ebből több, mint 100 ezer tonnát a petroleumtermékek tesznek ki.

A szerda reggel lelőtt német repülőgép a tizenötödik német gép, amelyet az október 16-iki Firth of Forth-i légitámadás óta Anglia területe fölött vagy az angol terület közelében lelőttek.

Sztrájk miatt megszűnt a Görögország felé irányuló jugoszláv ha őforgalom

Belgrádból jelentik: A jugoszláv tengerhajózási társaság beszüntette a Görögország felé irányuló tengerhajózási forgalmat, mert a susaki munkások sztrájkja lehetetlenné tette ennek a forgalomnak a lebonyolítását.

LAPZÁRTA:

LONDON. Ausztrália egy hadosztálynyi hadsereget küld Európába az anyaország megsegítésére. Ez a hadosztály az új év elején indul el Európába és tavasszal foglalja el arcvonalbeli állását.

LONDON. Halifax angol külügyminiszter ma beható megbeszéléseket folytatott Menedzsogluval, a török külügyminiszterium vezértekárával, aki a török kereskedelmi bizottság élén tegnap érkezett Londonba.

WASHINGTON. Anglia washingtoni nagykövete a mai nap folyamán átadta a háboru tartamára való megőrzés végett a washingtoni szenátus könyvtárának azt a XIII. századbeli Magna Charta-példányt, amelyet hónapokkal ezelőtt azért vittek Amerikába, mert a new-yorki világkiállításon mutatták be. A Magna Chartát tudvalevőleg 1215-ben János király uralkodása alatt adták ki és az az angol polgári és szabadságjogok ki-nyilatkoztatását tartalmazza.

LONDON. Azok az angol repülőgépek, amelyek kedden a barkumi német légi támpontot megtámadták, meglepték az ellenséget. A gépek az est beállta előtt érték el céljukat és a vezető csoport megtámadott három német vizirepülőgépet, amely épp akkor akart felszállni. A támadás után az angol gépek visszatértek kiindulási pontjukra. Egyetlen német gép sem követte őket.

PRÁGA. A mai lapok cikkeket közölnek, amelyekben cáfolják az angol és francia távirati irodáknak a cseh—morva protektorátusban uralkodó helyzetről szóló hírelt.

LONDON. Mander liberális képviselő bejelentette, hogy a következő kérdést intézi Chamberlainhez: „Vajon nem lenne helyes annak lehetőségét tanulmányozni, hogy a jelenlegi angol—francia egy-ség állandósuljon és egy új nemzetközi rendezés alapjául szolgáljon, amelyhez más nemzetek is csatlakozhatnak”

PARIS. Csütörtökön a francia kamarában Daladier miniszterelnök, míg a szenátusban Chautemps miniszterelnökhelyettes, kormánynyilatkozatot olvas fel. Ezt a kamarában vita követi, amelynek módozatait már megállapították.

Az olasz katonai szabadságolások nem érintik Itália katonai óvintézkedéseit

Róma. A Giornale d'Italia hosszabb cikk keretében foglalkozik azzal a hivatalos közleménnyel, amely szerint Olaszországnak a rendkívüli szabadságolások után még mindig 860.000 embere áll fegyverben. Bizonyos kül-

földi körök jelentősebb politikai okokra vezetnek vissza a szabadságolásokat, amelyek valójában a mezőgazdasági munkálatok érdekében történtek. A szabadságolások semmiképp nem érintik Olaszország katonai erejét.